

“ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ,,

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΣ καὶ ΕΡΕΥΝΗΣ ΖΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς	Σελίς
—Αύξησης μισθών καὶ συντάξεων. Ρύθμισις ἀμειβῆς ἐργασίας διὰ συλλογικῶν συμβάσεων. Διαψεύσεις ἐπαγγελιῶν Κυβερνήσεως. Κλονισμὸς Δημοσίας πίστεως. Εἴσοδος εἰς φάσιν ἀλληλεπιδράσεως τιμαρίθμου καὶ μισθῶν	85	—Κρίσεις ἐπὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς Κυβερνήσεως: Εἰσαγωγαὶ καὶ ἐξαγωγαί. Φαῦλος κύκλος ἀπροβλέπτων ἐξελίξεων. Ἐξάρτησις ἐκ τυχαίων ἐξωκυβερνητικῶν παραγόντων
—Κοινοβουλευτικά. Ὁ νόμος περὶ ἐκλογῶν καὶ ἡ ἀνασυγκρότησις τῆς Κυβερνήσεως. Journee des Dupes	88	—Τὰ παραγωγικὰ ἔργα καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Κεφάλαιον. Καταθέσεις καὶ κυκλοφορία χαρτονομίσματος. Λανθάνων Ἑλληνικὸς πλοῦτος. Φυγὴ ἀποταμιεύσεως ἀπὸ δραχμῆν. Ἀνασφάλεια. Ἑλλειψὶς ἐμπιστοσύνης Κυβερνήσεως πρὸς ἰδίαν δυνάμεις. Ὑποτίμησις σπουδαιότητος Ἑλληνικῶν πηγῶν χρήματος. Μέτρα ἀναστηλώσεως πίστεως πρὸς δραχμῆν. Ἄγονος χρυσός
—Ἡ ἀπόδοσις τῶν καταθέσεων. Ρύθμισις τοῦ Δημοσίου χρέους. Αἱ τραπεζιτικαὶ καταθέσεις; Αἱ πρὸς ὀργανισμοὺς Δημοσίου Δικαίου;	89	—Κοινοβουλευτικοὶ καὶ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ παράγοντες τῆς Λαϊκῆς Κυριαρχίας. Οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες. Κυβερνητικαὶ Μέθοδοι. Ἄκρατος Κοινοβ. Καίσαρισμός. Διαστροφή τῆς ψυχῆς τοῦ Λαοῦ, ἐκ πολιτικῆς ἀνηθικότητος. Καθῆκον τῶν πολιτικῶν
—Αἱ Στρατιωτικαὶ Δαπάναι	90	
—Ἡ χρῆσις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τὸ Ν.Α.Τ.Ο.	91	
—Τὸ Ἀτλαντικὸν καὶ Βαλκανικὸν σύμφωνον. Αἱ δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ	98	
—Μορφωτικαὶ κατευθύνσεις καὶ Ἀθλητισμός.	102	
—Ρωσσία. Ἐπισκέψεις. Ἀπηγορευμένη ἀντιστροφή.	108	
Ρωσικὴ Γεωργικὴ παραγωγή	108	

ΕΤΟΣ Α΄. 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ — 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1954 ΦΥΛΛΑ 6-7

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΝ. Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗ

ὑπὸ καὶ Ἐπιμελείᾳ ΠΑΝΟΥ Ε. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

π. Βουλευτοῦ τ. Διευθυντοῦ «Δικαστικῆς» Διηγήσεως

ΓΡΑΦΕΙΑ

Ξενοφώντος 15 Α (Τηλ. 23.191)

ΑΘΗΝΑΙ

"ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ,"

ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΣ καὶ ΕΡΕΥΝΗΣ ΖΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ
Ξενοφώντος
Ἀριθ. 15 α
ΑΘΗΝΑΙ
Τηλ. 23191

ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΠΑΝΑΓ. Ν. ΠΙΠΙΝΕΛΗ
Ἐκδοσις Δεκαπενθήμερος
ὑπὸ καὶ Ἐπιμελείᾳ ΠΑΝΟΥ Ε. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ
π. Βουλευτοῦ τ. Διευθυντοῦ «Δικαστηῆς». Δικηγόρου

ΕΤΟΣ Α'.
Φύλ. 6-7
15 Φεβρουαρίου 1954
1 Μαρτίου

20 Φεβρουαρίου 1954

Ἡ χορηγηθεῖσα αὔξησις τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν συντάξεων, ὡς καὶ ἡ ἀποφασισθεῖσα ρύθμισις τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας διὰ τῆς λειτουργίας τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἀποτελοῦσι γεγονότα σημαντικά, τὰ ὁποῖα ἡ ἐχέφρων κοινὴ γνώμη ἐπρόσεξεν ἰδιαίτερος ὄχι μὲ τὴν διάθεσιν ἀντιδικίας μὲ τὴν ὁποῖαν τοιαῦτα γεγονότα προβάλλονται συνήθως ἀπὸ τῶν σπηλῶν τοῦ τύπου, ἀλλὰ μὲ τὸ περίφροντι ἐκεῖνο συναίσθημα μὲ τὸ ὁποῖον ὅλοι μας προσεγγίζομεν τὰς ἀποφασιστικὰς καμπὰς τῶν προσπαθειῶν τῆς ζωῆς μας.

Δὲν πρόκειται βεβαίως διὰ τῶν μέτρων τούτων νὰ καλυφθῶσιν ἀπλῶς ὀρισμένοι τομεῖς τῆς οἰκονομικῆς μας πολιτικῆς. Εἶναι ἡ ἐπίπτωσις τῶν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς οἰκονομίας τόσον ἄμεσος καὶ σημαντικὴ, ὥστε χωρὶς καμμίαν δυσκολίαν νὰ ἔχη ἤδη κατανοηθῇ ἀπὸ ὅλους, ὅτι ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῶν μέτρων αὐτῶν θὰ κριθῇ καὶ ὁλόκληρος ἡ ἐφαρμοσθεῖσα ἀπὸ ἔτους οἰκονομικὴ μας πολιτικὴ.

Δύο ὅμως πλευραὶ τῶν ἀξίζουσιν νὰ ἐξαρθοῦν ἰδιαίτερος, διότι ἡ σημασία τῶν εἶναι καιρία. Ἡ μία ἠθικο-πολιτικῆς ὕφης ἡ ἄλλη στυγνῶς οἰκονομική.

Ἡ Κυβέρνησις τόσον προεκλογικῶς ὅσον καὶ μετὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς ἀρχῆς, ὑπεσχέθη νὰ βελτιώσῃ τὴν θέσιν τῶν ἐργαζομένων ἐν γένει, ἰδιαίτερος ὅμως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Ἐγνώριζεν ὅτι ἡ θέσις τῶν ἦτο δεινὴ καὶ ὅτι, ὅ,τι δῆποτε καὶ ἂν λέγουν αἱ στατιστικά, ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ διοίκησις ἀξία τοῦ ὀνόματός της ὅταν οἱ περισσότεροι τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἔχουσι περιαχθῇ εἰς καθεστῶς ἀληθινῆς πενίας. Δι' αὐτὸ καὶ αἱ διαβεβαιώσεις τῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπῆρξαν ἀνεπιφύλακτοι καὶ - εἴμεθα βέβαιοι - εἰλικρινεῖς. Πρὶν ἢ προλάβουν ὅμως κἂν οἱ Δημ. Ὑπάλληλοι νὰ διερωτηθοῦν διατὶ δὲν ἐβελτιώθη ἀμέσως ἡ τύχη τῶν, παρεμπίπτει ἡ ὑποτίμησις καὶ τὴν ἐχειροτέρευσεν ἀκόμη περισσότερο. Ἡ κυβέρνησις φυσικὰ τὸ ἀντιλαμβάνεται καὶ δίδει τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας (7 - 12%) μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι ὅταν σταθεροποιηθοῦν αἱ τιμαὶ θὰ ἐπακολουθήσῃ ὁ ὀριστικὸς διακανονισμός. Ἀλλ' οἱ μῆνες παρέρχονται καὶ ἀντὶ τῆς βελτιώσεως τῆς τύχης τῶν ὑπαλλήλων, τὸ ζήτημα μεταβάλλεται εἰς ζήτημα ἀποκαταστάσεως τῆς ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως ζημίας τῶν. Ἡ ὑψωσις τοῦ τιμαριθμοῦ ἀρχίζει ἤδη νὰ ἀλλάσῃ τὴν μορφήν τῶν πραγμάτων.

Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἐπιμένει. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ χρηστὴ διοίκησις

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ

ΗΜΕΡΟΜ.

ΑΡΙΘ.

φρ. 75106
4-6-92
45568

ἐφ' ὅσον οἱ ὑπάλληλοι ἀμοιβονται κακῶς· καὶ ἐπειδὴ ἡ βελτίωσις τῆς τύχης των συναντᾷ ἀνυπερβλήτους δημοσιονομικὰς δυσχερείας, θὰ συνδυασθῇ ἡ βελτίωσις μὲ τὴν περικοπὴν τῶν θέσεων. Ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεσις τοῦ νόμου 2500, τὸ λέγει ἀπεριφράστως: «πραγματοποιεῖται (δι' αὐτοῦ) ἐγκαιρότερον ἢ ἐκ τούτου οἰκονομία εἰς τὰς δαπάνας τῆς Διοικήσεως μὲ *ἀποκλειστικὸν προορισμὸν* διαθέσεως αὐτῆς εἰς *αὐξήσιν* τῶν ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων». (11η Σεπ)βρίου 1953). Ἡ ὑπόσχεσις ἐπιβεβαιώνεται καὶ εἰς τὴν ἐκθεσιν καταθέσεως τοῦ πρ]σμοῦ 1953—4 τὴν 5ην Σε]βρίου 1953. Ἡ βελτίωσις τῆς θέσεως τῶν Δημ. Ὑπαλλήλων ἀντιμετωπίζεται δηλ. διὰ τῆς ἀποσυμφορήσεως των, διὰ τῶν θυσιῶν αὐτῆς ταύτης τῆς τάξεως των καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου της αἵματος· *ἀλλὰ θὰ εἶναι πάντως βελτίωσις!* Διὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς 10ης Φεβρουαρίου ἡ κυβέρνησις ἔρχεται τώρα νὰ ἀφίση νὰ πέσῃ εἰς τὸ κενὸν ἡ βελτίωσις καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως ζημίας.

Δι' ὅσους γνωρίζουν τὴν δημοσιονομικὴν μας κατάστασιν καὶ δὲν ἀρέσκονται εἰς τὴν εὐκόλον δημαγωγίαν, δὲν ὑπάρχει καμμία δυσκολία νὰ παραδεχθοῦν, ὅτι ἡ κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο σήμερον νὰ πράξῃ ἄλλο, χωρὶς νὰ διαταράξῃ ἄρδην τὴν ἐπιπόνως διατηρουμένην οἰκονομικὴν ἰσορροπίαν τόσον ἀπὸ δημοσιονομικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ νομισματικῆς ἀπόψεως, Ἀλλὰ *διὰ αὐτὸν* ἀκριβῶς τὸν λόγον δὲν ἐπετρέπετο νὰ παρασχεθοῦν μετὰ τόσης εὐκολίας εἰς τὸ παρελθὸν τόσον κατηγορηματικαὶ ὑποσχέσεις καταλήγουσαι σήμερον εἰς ἓνα τραγικὸν ἐμπαιγμὸν μιᾶς ὁλοκλήρου τάξεως. Διότι ἡ ἡ κυβέρνησις ἐγνώριζε ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀναλήψεως τῆς ἐξουσίας, ὅτι θὰ προέβαινε συντόμως εἰς τὴν νομισματικὴν ἀναπροσαρμογήν, ὡς ἐδήλωσε ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ τὴν 23ην Νοεμ. π. ἔ., ὁπότε ὁμιλοῦσα περὶ «βελτιώσεως» τῆς θέσεως τῶν ὑπαλλήλων ἐχρησιμοποίησε οἰκτρὸν λογοπαίγνιον. Ἡ δὲν εἶχε προσχεδιάσῃ τὴν ὑποτίμησιν καὶ αἰφνιδιάσῃ καὶ ἡ ἰδίᾳ ἀπὸ τὰ ἐντυπωσιακὰ τεχνάσματα τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ, ὁπότε δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ διαβεβαίωσιν ἀνακριβῶς τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ ἐναντίου.

Αἱ διαψεύσεις αὗται τῶν ἐπαγγελιῶν τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι ὅμως ἀτυχῶς ἀπλοῦν θέμα ἠθικῆς τάξεως. Θὰ ἦτο ἤδη βαρύτερον ἂν εἶχεν οὕτω μόνον. Ἀλλ' ὅ,τι καθιστᾷ τὸ θέμα ἔτι βαρύτερον εἶναι τὸ ὅτι δημιουργεῖ αὐτομάτως ἐρωτηματικὰ καὶ δι' οἰανδήποτε ἄλλην διαβεβαίωσιν τοῦ Κράτους καὶ κλονίζει σύρριζα τὰ θεμέλια ἐπὶ τῶν ὁποίων καὶ μόνον εἶναι δυνατόν νὰ ἀνορθωθῇ ἡ οἰκονομία μας: τὴν ἀποκατάστασιν δηλαδὴ τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸν λόγον καὶ τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ Κράτους.

Δὲν θὰ ἀρχίσῃ τῶντι ποτὲ ἡ πραγματικὴ ἀνόρθωσις μιᾶς οἰκονομίας εὐπαθοῦς ἀπὸ τόσων πλευρῶν, ὡς ἡ ἰδική μας, οὔτε τὰ λεγόμενα περὶ «ἀποκαταστάσεως τῆς πίστεως» θὰ ἀποκτήσουν ποτὲ περιεχόμενον, ἐφ' ὅσον ἐν *τῇ καθημερινῇ ἀσκήσει τῆς ἐξουσίας δὲν γίνῃ κανὼν* ὅτι ὅσα βεβαίωσι τὸ Κράτος θὰ τηροῦνται εἰς τὸ ἀκέραιον μετὰ θρησκευτικῆς ἀκριβείας, καὶ ὅτι δὲν

θὰ παρέχωνται μετὰ τόσης ἐλαφρότητος διαβεβαιώσεις αἱ ὁποῖαι δὲ πρόκειται νὰ τηρηθοῦν. Ὁλος ὁ πολύπλοκος μηχανισμὸς τῆς οἰκονομίας, μιᾶς χώρας μάλιστα ὡς ἡ ἰδική μας, διέπεται ἀπὸ τὸν κανὼνα αὐτόν. Μὲ τὴν αὐστηρὰν ἐφαρμογὴν του ἐξηγοῦνται αἱ ἐκπληκτικαὶ ἀνορθώσεις ἀπὸ τὸ οἰκονομικὸν χάος πολλὰς τῶν ὁποίων οἱ ἴδιοι ἐνθυμούμεθα ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἱστορίαν τοῦ τόπου μας. Ὅπως καὶ μὲ τὴν συστηματικὴν παραγνώρισίν του, μὲ τοὺς ἀναδρομικῆς ἰσχύος νόμους καὶ μὲ τὴν κακόπιστον ἐρμηνείαν τῶν πρὸς τοὺς πολίτας ὑποχρεώσεων, συνετρίψαμεν τὴν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν ἀμοιβαίαν ἐντιμότητα καὶ εὐθύτητα ἀπὸ τὴν ὁποίαν καὶ μόνην βλαστάνουν τὰ κεφάλαια καὶ ἀνορθοῦνται τὰ οἰκονομικά.

«Τὸ μεγαλύτερον καλὸν - ἔλεγεν ἤδη τὸ 1626 ὁ Richelieu καθορίζων τὴν οἰκονομικὴν του πολιτικὴν πρὸ τοῦ «συμβουλίου τῶν προκρίτων» - τὸ ὁποῖον οἱ Βασιλεῖς καὶ τὰ κράτη δύναται νὰ πράξωσι, συνίσταται εἰς τὸ νὰ παραμένουν *φρουροὶ τῆς δημοσίας πίστεως*, διότι ἡ δημοσία πίστις περιέχει ἓνα ἀνεξάντλητον θησαυρόν, ὁδηγοῦντα εἰς τὴν ἐξέυρεσιν ὅλων τῶν ἄλλων.»

* *

Ἡ ἄλλη, στυγνὴς οἰκονομικὴ πλευρὰ τοῦ θέματος, δὲν εἶνε ὀλιγότερον ἀξία προσοχῆς.

Ἡ κατὰ 695 δισεκατομμύρια ἐτησίᾳ ἀνάπτυξις τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὰ ὁποῖα θὰ προστεθοῦν πολλαὶ ἀκόμη ἑκατοντάδες ἑκατομμύρια, διὰ τοὺς ὑπαλλήλους νομ. προσώπων, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδίᾳ ἡ ἐκ τῶν αὐξήσεων τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων, τινὲς τῶν ὁποίων ἤδη ἐξαγγέλονται ὡς ἀποφασισθεῖσαι, ἄλλαι δὲ ἀσφαλῶς θὰ ἐπακολουθήσουν *παρὰ τὸν θεσμὸν* τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, εἶναι ἀναπότρεπτον νὰ προκαλέσῃ νέας πιέσεις ἐπὶ τῆς στάθμης τῶν τιμῶν καὶ τῆς ὅλης οἰκονομίας τοῦ τόπου. Τὸ ὅτι παραδίδονται οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἓν καθεστὼς σχετικῆς αὐτοδικίας διὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς 15ης τρέχ., δὲν θὰ ἀρκέσῃ διὰ νὰ καθλώσῃ ἐπ' ἄπειρον τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας εἰς τὰ ἐπίπεδα τῆς 9ης Ἀπριλίου π. ἔ. Θὰ αὐξήσῃ οὕτω μοιραίως τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς τῶν ἐπιχειρήσεων πολλὰ τῶν ὁποίων ἤδη δυσχεραίνονται νὰ συναγωνισθοῦν τὰ περισσότερα τῶν εἰσαγόμενων εἰδῶν. Θὰ στρέψῃ - λόγῳ τῆς ἰσχυροῦσης ἐλευθερίας τῶν εἰσαγωγῶν - τὴν ζήτησιν ἀκόμη περισσότερον πρὸς τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐλευθέρως εἰσαγόμενα εἶδη, κίνδυνον τὸν ὁποῖον ὑπογραμμίζει ἰδιαιτέρως ἡ τελευταία ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς μας καταστάσεως Ἀμερικανικὴ ἐκθεσις.

Πᾶς τις δύναται νὰ διακρίνῃ τὴν πραγματικὴν ἀλληλουχίαν καὶ τὴν ἐννοίαν τῶν φαινομένων τούτων. Ἡ προσαρμογὴ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀποτελεῖ βεβαίως ἀναπόφευκτὸν καὶ καθυστερημένην ἀποκατάστασιν τῆς ἐπιδεινωθείσης ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως εἰς βάρος τῶν μισθωτῶν κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Ἦτο ἐπιβεβλημένη ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματος. Ἀλλὰ ὅσονδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἐπιβεβλημένη καὶ

ἀναπόφευκτος δὲν παύει νὰ ἀποτελῇ δευτερογενῇ αἰτίαν οἰκονομικῆς ἀναταραχῆς διδουσαν νῆαν ὠθησιν εἰς τὴν ὑψωτικὴν τάσιν τοῦ τιμαριθμοῦ. Εἰσέρχεται δηλ. ἡ χώρα, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τὴν φάσιν τῶν γνωστῶν ἀλληλεπιδράσεων τιμαριθμοῦ καὶ μισθῶν, αἵτινες ἀποτελοῦν τὴν ἀναπότρεπτον συνάρτησιν πάσης νομισματικῆς ὑποτιμήσεως. Ἀπὸ τὴν δίνην αὐτὴν μόνον μία συστηματικὴ προσπάθεια ἀξιοποιήσεως τῆς ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως εὐφορίας, πρὸς ὑποβιβασμὸν τοῦ κόστους παραγωγῆς θὰ εἶχεν ἀπαλλάξῃ τὸν τόπον. Ἀντὶ νὰ θεωρήσωμεν ὅτι ἡ ὑποτίμησις εἶχεν ἀφ' ἐαυτῆς λύση ὅλα τὰ προβλήματα, θὰ ἔπρεπε ἀπὸ τῆς 10ης Ἀπριλ. ἤδη, νὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς μίαν συστηματικὴν καὶ ἔντονον προσπάθειαν περιστολῆς ὅλων τῶν συντελεστῶν τῶν συμβαλλόντων εἰς τὸ ὑψηλὸν κόστος παραγωγῆς: τὴν διόγκωσιν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως, τὴν ἀναδιάρθρωσιν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγικῆς μηχανῆς, τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ἐκ τῶν ὑπερτιμητικῶν ἐπιδράσεων τῶν μεσαζόντων, τὰς μεταφορὰς. κ. ὅ. κ. Οὐδὲν τὸ σοβαρὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐγένετο.

Ἡ ἀδήριτος, ὄντως δραματικὴ πραγματικότης ἡ ὁποία ὅμως μᾶς ἐνατενίζει σήμερον, συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἐξηγτήσαμεν σχεδὸν τὰ χρονικὰ περιθώρια τῆς ὑποτιμητικῆς εὐφορίας χωρὶς νὰ ἔχωμεν ἀρχίσῃ κἂν σοβαρῶς τὴν ὀργανικὴν θεραπείαν τῆς οἰκονομίας μας εἰς ἣν ἡ ὑποτίμησις ἀπέβλεπε.

Αὕτῃ ἡ ἐπὶ τοῦ σκληροῦ ἐδάφους τῆς πραγματικότητος ἀναγκαστικὴ προσογείωσις, ἤρχισεν ἤδη συντελουμένη διὰ τῶν μέτρων τῆς 10ης καὶ τῆς 15ης τρέχ. μηνός. Καὶ τὸ Ἔθνος ὁλόκληρον μὲ δικαιολογημένην ἀγωνίαν, ἃς ἐλπίζωμεν δὲ καὶ μὲ τὴν ἐπιβαλλομένην εἰς τόσον σοβαρὰς περιστάσεις περίσκεψιν, θὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἐξέλιξιν τῆς.

II. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ

«JOURNÉE DES DUPES»

Ἡ ἐπάνοδος τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ δὲν ἔσχεν τὸν ἄμεσον ἐπὶ τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς κυβερνήσεως ἀντίκτυπον τῆς τὸν ὁποῖον τόσον ἐπιμελῶς εἶχον προπαρασκευάσῃ οἱ μεμνημένοι τῆς «δυναμικῆς προφυλακῆς» τοῦ Συναγερμοῦ. Προεξοφλοῦντες ὡς βεβαίαν τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Στρατάρχου εἶχον προγράψῃ τοὺς ἀνεπιθυμητοὺς συναδέλφους τῶν, τοποθετήσῃ ἐκ τῶν προτέρων τοὺς ἀντικαταστάτας τῶν καὶ ἐξαπολύσῃ τὸ καταιγιστικὸν πῦρ τῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν ἐντύπων κατὰ τῶν ἐπισημανθέντων ὡς ἀποτυχόντων ὑπουργῶν. Τόση ἦτο ἡ πεποίθησις εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐγχειρήματος ὥστε γνωρίζομεν καλοκάγαθον Ὑπουργὸν τακτοποιήσαντα ὅλας τὰς

ἐκκρεμείας τοῦ ὑποθέσεις διὰ νὰ εἶναι ἔτοιμος νὰ παραδώσῃ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὴν ὑπηρεσίαν του. Ἄλλος - ἐκ τῆς ἀνωτάτης ἡγεσίας αὐτός! - ἐξεμυστηρεύετο εἰς πολιτικὸν ἀρχηγόν... ὅτι ἡ συνείδησις τοῦ δὲν τοῦ ἐπέτρεπε πλέον νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν κυβέρνησιν, δι' ὃ καὶ θὰ ἔφευγε... πρὶν τὸν διώξουν.

Ἄλλ' εἴτε διότι ὁ φιλήσυχος πληθυσμὸς τῶν παλαιολαϊκῶν μελῶν τοῦ Συναγερμοῦ, ἐξανέστη ὑπὲρ τὸ προβλεπόμενον ὄριον, εἴτε διότι ὁ ἴδιος ὁ Στρατάρχης δὲν εὖρε πολὺ τῆς ἀρεσκείας του τὸ νὰ προκαταλαμβάνωνται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον αἱ ἀποφάσεις του, εἴτε - ὡς καὶ πιθανότερον - καὶ διὰ τοὺς δύο τούτους λόγους ὁμοῦ, ἡ ἀντίδρασις κατὰ τῆς προετοιμασθείσης ἐξορμήσεως, ὑπῆρξεν ἀρκετὴ διὰ νὰ τὴν ματαιώσῃ - καὶ ὁ ἀνασχηματισμὸς ἀνεβλή-

θη ἐπ' ἀόριστον.

Ἀνακούφισις καὶ εὐφροσύνη εἰς τοὺς κύκλους τῶν φιλησύχων καὶ καλοπροαιρέτων Συναγερμικῶν! Τοσοῦτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον πολλοὶ μεμνημένοι ψιθυρίζουν ὅτι ἀπὸ τινος ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ βαλλόμενος πανταχόθεν ἔχασε τὴν παλαιὰν ἐπιρροὴν του εἰς τὸ Σεράγιον. Ἐχει ἄλλως τε ἐξαντλητικὴν ἐργασίαν εἰς τοὺς τομεῖς τῆς κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ὁποίων δρᾷ, ὥστε νὰ μὴ ἐπαρκῇ ὁ καιρὸς διὰ τὴν καθημερινὴν μαγειρικὴν χάρις εἰς τὴν ὁποίαν τόσον ἐπιτυχῶς ἄλλοτε παρεσκεύαζε τὰς θανατηφόρους εἰς βάρος τῶν ἀνταγωνιστῶν του συνταγὰς. Ὑπὸ τὰς νέας περιστάσεις ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἀρχιμαγείρου εἰς τὸ Σεράγιον φαίνεται περιερχομένη εἰς ἄλλας - καὶ περισσοτέρας - χεῖρας...

Ἡ τελευταία σκηνὴ τοῦ ἔργου, δὲν ἐπαίχθη ὅμως ἀκόμη. Ὁ πεπειραμένος παλαιὸς ἀρχιμάγειρος ἔχει καὶ ἄλλας συνταγὰς διὰ τὰς δυσκολοτέρας περιστάσεις. Ἐνῶ οἱ ἀνταγωνισταὶ τοῦ ἐορτάζουν τὴν πρώτην τῶν ἐναντίων του ἐπιτυχίαν, αὐτὸς προωθεῖ τὸν νέον ἐκλογικὸν νόμον. Μήπως ἄλλως τε ἡ εὐρυτάτη περιφέρεια, δὲν πρόκειται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸ «κοινὸν καλὸν» καὶ μάλιστα νὰ σώσῃ καὶ μερικοὺς συναδέλφους οἵτινες ἴσως νὰ ἐκινδύνευον εἰς νέας ἐκλογάς; Παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις ἄλλων, τὸ «ἐξυγιαντικόν» αὐτὸ μέτρον, ἔχει πολλὰς πιθανότητας νὰ γίνῃ συντόμως νόμος τοῦ κράτους. Ἄν χρειασθῇ, θὰ γίνῃ ἐπὶ κλησίαις εἰς τὴν κομματικὴν πειθαρχίαν, τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Στρατάρχου ἢ οἰαδήποτε ἄλλα ψυχικὰ βασανιστήρια κατὰ τῶν προγεγραμμένων διὰ τὸ προσεχές Πάσχα τῶν ἐκλογικῶν συνδυασμῶν, ἀμυνῶν. Ἐως ἐκείνην τὴν στιγμὴν θὰ ὑπάρχῃ βεβαίως περιθώριον ἀντιδράσεως τῶν προγεγραμμένων. Ἀπὸ ἐκείνης τῆς στιγμῆς καὶ ἐπέκεινα, ἡ αὐλαία πίπτει καὶ ὅλοι οἱ παλαιοὶ λογαριασμοὶ θὰ κανονισθοῦν εὐχερῶς. Ἀφ' ἧς ὁ νόμος ψηφισθῇ, ἡ θέσις καὶ τὸ μέλλον ἐκάστου θὰ κανονίζεται πλέον ἄνευ οἰασδήποτε προσφυγῆς ἢ ἄλλης δυνατότητος ἀμύνης. ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας τοῦ Σεραγίου. Καὶ ἐκεῖ θὰ ἴδουν ὅλοι ποῖος ἄρχει πραγματικῶς...

Οὕτω περίπου, μὲ ἄλλας ἀνθρωπίνους

διαστάσεις καὶ ἄλλην αἰσθητικῶς σκηνοθεσίαν! - ἐτελείωσε καὶ ἡ περίφημος Joupnee des Dups τῆς 10ην Νοεμβρίου 1630 ὅταν ὁ καρδινάλιος σύμβουλος τοῦ Λουδοβίκου 13ου παρεμβὰς τὴν τελευταίαν στιγμὴν εἰς τὸ βασιλικὸν γραφεῖον ἀνέτρεψε τὰ ἐναντίον του σχέδια τῆς Μαρίας τῶν Μεδίκων καὶ τῶν αὐλικῶν φίλων τῆς. Καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἐτελείωσε ὅταν πολλοὶ ἐκ τῶν τελευταίων τούτων εὐρίσκοντο ἤδη εἰς τὴν Βασιλλίαν, ὁ δὲ Λουδοβίκος 13ος ἔλεγεν εἰς τὸν καρδινάλιον: «Restez auprès de moi et je vous protègerai contre tous vos ennemis!...

Η ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ Τ.Τ.

Αἱ τραπεζιτικαὶ; Πρὸς ὀργανισμοὺς ὀφειλαὶ Δημοσίου;

Εὐχαρίστως ἐπικροτοῦμεν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Κυβερνητικοῦ Συντονιστικοῦ Συμβουλίου τῆς 27ης Ἰανουαρίου ἐ. ἐ. διὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ δημοσίου χρέους καὶ τὴν «λογικὴν» ἀπόδοσιν τῶν καταθέσεων τοῦ ταχυδρομικοῦ ταμιευτηρίου.

Ὅταν ὡς κέντρον τῆς ὅλης τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἡ Κυβέρνησις ἔχει θέσῃ-ὀρθότατα - τὴν ἀναστύλωσιν τῆς πίστεως, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναβάλλῃ περισσότερον τὴν ρύθμισιν τῶν παλαιῶν ὑποχρεώσεων τοῦ δημοσίου. Διότι δὲν νοεῖται ἀποκατάστασις τῆς πίστεως διὰ τὸ μέλλον χωρὶς ἀποκατάστασιν τῆς καὶ διὰ τὸ παρελθόν, κατὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς λόγον καθ' ὃν δὲν νοεῖται ἐντιμότης εἰς τὰς κοινωνικὰς σχέσεις ἀπὸ μιᾶς μόνον ἡμερομηνίας καὶ ἐπέκεινα!

Ὅταν βεβαίως ὁμιλοῦμεν διὰ ρύθμισιν τῶν παλαιῶν ὑποχρεώσεων πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς δημοσίας πίστεως δὲν ἐννοοῦμεν φυσικὰ τὴν εἰς τὸ ἀκέραιον πληρωμὴν τῶν πάσης φύσεως παλαιῶν ὀφειλῶν. Ἡ πίστις ἀποκαθίσταται ὅχι βεβαίως μὲ τὴν πληρωμὴν καὶ τοῦ τελευταίου ὀβολοῦ ἄλλ' ὅταν ὁ ὀφειλέτης πράττῃ πᾶν τὸ ἀνθρώπινως πρὸς τοῦτο δυνατόν καὶ κατορθῶν νὰ πείσῃ περὶ τούτου τὸν πιστωτὴν του. Ἀκριβῶς ὅμως διὰ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ κατὰ τομεῖς καὶ κατηγορίας ἀποκατάστασις τῆς πίστεως. Ἡ μερικὴ ἀποζημιώσεις τῶν καταθέσεων δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀγνοήσῃ τὴν παρὰ ταῖς Τραπεζίαις ἀπο-

ταμίσουν ήτις άφορξ οικονομικώς άσθενε-
στέρας τάξεις και επί της όποιας κυρίως έ-
στηρίχθη ή προπολεμική οικονομική μας
δραστηριότης. Ούτε δύναται νά άγνοήση και
έν άλλο κεφάλαιον τοϋδημοσίου μας χρέους,
περί τοϋ όποιου δέν είδομεν νά γίνεται λό-
γος, τδ πρδς τοϋς όργανισμούς δημοσίου
δικαίου, άνερχόμενον εις 7 περίπου δισεκ.
προπολεμικών δραχμών.

Βεβαίως ή μερική άποζημίωσις τών κα-
ταθετών θά έπρεπε νά γίνη πρδ παντός
εις βάρος έκείνων έπ' ώφελεία τών όποιων
αί καταθέσεις έξεμηνείσθησαν και νά μη
έπιβαρύνη τδ δημόσιον ειμή κατά τδ προ-
κριθησόμενον ποσοστόν της ύπηρεσίας τοϋ
πρδς τοϋς όργανισμούς δημοσίου δικαίου
χρέους του. 'Η έξακρίβωσις τών πρδς τας
Τραπεζας έκμηνεισθεισών όφειλών κατά
τδ διάστημα της κατοχής είναι κάλλιστα δυ-
νατή, όπως είναι δυνατόν έπίσης νά έξευ-
ρεθί πρακτικός τρόπος άποζημιώσεως τών
παλαιών καταθετών διά τοϋ καθορισθησο-
μένου ποσοστού ύπηρεσίας τοϋ χρέους τοϋ
δημοσίου τών 7 δισεκ. και τοϋ ποσοστού
της άνατιμήσεως τών έκμηνεισθεισών πρδς
τας Τραπεζας κατοχικών χρεών, κλιμακου-
μένων εις χρονικήν περίοδον π.χ. 25 έτών.

ΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑΙ ΔΑΠΑΝΑΙ

"Αν και δέν ύπάρχει μέχρι της στιγμής
έπίσημος άνακοίνωσις ως πρδς τας προθέ-
σεις της Κυβερνήσεως εις τδ ζήτημα τών
πολεμικών δαπανών, χαίρομεν διαπιστοϋν-
τες άπδ τας πληροφορίας τοϋ κυβερνητι-
κού τύπου ότι μία σημαντική στροφή δια-
γράφεται εις τας κυβερνητικές σκέψεις
πρδς την κατεύθυνσιν άκριβώς έκείνην την
όποιαν άπδ μακροϋ είχομεν είσηγηθί.

Δέν θά θριαμβολογήσωμεν διά τοϋτο,
ούτε θά μεμψιμοιρήσωμεν διότι έχάθη πο-
λύτιμος χρόνος μέ άφελείς έπιδείξεις ή-
ρωϊσμού και τας παιδαριώδεις ύπομνήσεις
τοϋ πρδς την άνθρωπότητα καθήκοντος τών
μεγάλων Δυνάμεων τας όποιας έπεδαψι-
λεύσαμεν εις τοϋς συμμάχους μας κατά τδ
τελευταίον συμβούλιον τοϋ ΝΑΤΟ έν Πα-
ρισιόις.

Μία όρθή άπόφασις πρέπει νά έπικροτη-
ται άσχετως της προΐστορίας της και τών
άλλων συναρτήσεων της.

Και άκόμη όλιγότερον χωρεί έν προκειμέ-
νω ολδήποτε κομματική ή προσωπική προ-
κατάληψις, καθόσον πρόκειται περί κεφα-
λαιώδους έθνικής ύποθέσεως της όποιας ή
έν τη πράξει έφαρμογή παρουσιάζει μεγά-
λας τεχνικάς δυσχερείας. Δυσχερείας όχι
τόσον διπλωματικής μορφής, όσον καθα-
ρως τεχνικής και στρατιωτικής, έξευρέσεως
δηλ. τοϋ καλύτερου δυνατοϋ τρόπου έπι-
τεύξεως τών μεγαλυτέρων εις χρήμα οίκο-
νομικών μέ την μικροτέραν δυνατήν μείωσιν
της μαχητικότητος τοϋ στρατοϋ μας. Τδ
τελευταίον τοϋτο είναι προδικαστικόν θέ-
μα· διότι πριν ή τοποθετήση διπλωματικώς
τά αίτήματά της, ή 'Ελληνική Κυβέρνησις
πρέπει πρδ παντός νά γνωρίζη τι θά ζη-
τήση. Δι' αυτό δέν νομίζομεν ότι ή άρχή
της διαδικασίας ήτις θά άπαιτηθί έν προ-
κειμένω εύρίσκεται έν Γ'αρισιόις. **Εύρίσκε-
ται έν 'Αθήναις.** Οί τεχνικοί στρατιωτικοί
μας έχουν τόν λόγον έντός τοϋ πλαισίου
τδ όποιον θά θέση εις αυτούς κατά προσ-
έγγισιν ή κυβέρνησις. "Επειτα έρχονται τά
άλλα.

ΤΟ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΝ ΣΥΜΦΩΝΟΝ. ΑΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ κ. ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

'Ασφαλώς παρερμηνεύθησαν έν Βελι-
γραδίω αι δηλώσεις τοϋ κ. Πρωθυπουργοϋ
ως πρδς την δυνατότητα μελλοντικής συν-
δέσεως τοϋ Βαλκανικοϋ συμφώνου πρδς τδ
'Ατλαντικόν. Διότι ό κ. Πρωθυπουργός δέν
διετύπωσε καμμίαν εισήγησιν ούτε έθιξε
τδ ζήτημα άπδ της πλευράς της άμέσου
πραγματοποιήσεως, άλλ' άπλως άνεφέρθη
εις την **δυνατότητα** περαιτέρω έξελίξεως
των σχέσεων Γιουγκοσλαύας—'Ατλαντικών
χωρών.

'Η σπουδή και ή έμφασις όμως της άν-
τιδράσεως τοϋ Βελιγραδιού έδειξαν πόση
σημασία άποδίδεται εκεί εις τδ θέμα και
πόσον ιδιαιτέρως λεπτόν καθίσταται τοϋτο
διά τοϋς γείτονας της Γιουγκοσλαύας. 'Η
Γιουγκοσλαύα τώντι είναι ύποχρεωμένη,
τόσον διά λόγους στρατηγικούς και γεω-
γραφικούς όσον και λόγους έσωτερικής
πολιτικής, νά δίδη μίαν **ιδιαιτέραν μορφήν**
εις την πολιτικήν της συνεργασίας της μέ
την Δύσιν και τας Βαλκανικάς χώρας. Οί

ΚΡΙΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ IV (*)

'Η έλαστικότης της ζητήσεως ως και ή έλαστικότης της ύποκαταστά-
σεως τών ειδών δι' άλλων, τόσον εις τδ έσωτερικόν όσον και εις τδ έξωτε-
ρικόν, έν συνδυασμῳ πρδς τας πιθανάς άντιδράσεις τών άλλων Κρατών,
είναι έκ τών σπουδαιοτέρων θεμάτων, ποϋ πρέπει νά ληφθοϋν ύπ' όψει σέ
κάθε ύποτίμησιν.

"Όταν αί εισαγωγαι μας είναι άνελαστικάς ύπδ την έννοιαν, ότι δλα
ή τδ μέγιστον μέρος τών εισαγομένων είναι άπαραίτητα εις την διαβίωσιν

(*) Συνέχεια έκ της σελ. 77.

φίλοι και γείτονες αυτής δέν έχουν κανένα
λόγον ούτε νά πάραξευεύονται δι' αυτό,
ούτε νά άνυπομονοϋν διά μίαν άκόμη στε-
νωτέραν συνεργασίαν ή όποία άλλως τε
δέν δύναται νά άναπτυχθί περισσότερον
ειμή όταν και έφ' όσον ή ίδια ή Γιουγκο-
σλαύα θά κατανοήση την άναγκαιότητα
αυτής. 'Η 'Ελλάς δέν έχει κανένα λόγον
νά έπιδεικνύη σπουδήν έν προκειμένω το-
σοϋτω μάλλον καθ' όσον ή σύνδεσις της
Γιουγκοσλαύας πρδς τδ 'Ατλαντικόν σύμ-
φωνον συναντά άπδ άλλης πλευράς τας
γνώστας δυσκολίας.

"Όσον λοιπόν όλιγότερος λόγος γίνεται
περί Γιουγκοσλαύας και 'Ατλαντικοϋ συμ-
φώνου τόσον τδ καλύτερον. Και εις άλλην
πρό τινων έτών περίπτωσιν άλλος 'Ελλην
Πρωθυπουργός είχε προείπη εις 'Αμερικα-
νόν δημοσιογράφον, την σύναψιν συμμα-
χίας μεταξύ 'Ελλάδος και Γιουγκοσλαύας
έντός ένός έτους!! Και δέν διεψεύσθη
μέν τελείως έν τέλει εις τας προβλέψεις του
ό "Ελλην έκείνος πολιτικός. 'Αλλ' άσφα-
λως ή δημοσία έξαγγελθείσα πρόβλεψις
του έκείνη δέν συνετέλεσε τότε καθόλου
εις την εύτυχή τροπήν τών έλληνογιουγκο-
σλαυικών σχέσεων. Και σήμερα άκόμη, αί
προβλέψεις δέν ώφελοϋν εις τίποτε.

Η ΧΡΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΙΣ ΤΟ Ν.Α.Τ.Ο.

Είναι άληθώς άπίστευτος ή άναγραφείσα πλη-
ροφρία ότι ή Κυβέρνησις έζήτησε και «έπέ-
τυχε» την χρησιμοποίησιν της 'Ελληνικής γλώσ-
σης εις τδ ΝΑΤΟ... διότι δέν διαθέτει ί-
κανόν αριθμόν άξιωματικών γνωριζόντων
την άγγλικήν ή την γαλλικήν.

Εις τδ ΝΑΤΟ και τοϋς λοιπούς διεθνείς
όργανισμούς δέν καθιερώθη ή χρῆσις τών
δύο αυτών γλωσσών εις άναγνώρισιν της ση-
μασίας των άλλα πρδ παντός δι' εύνοήτους
πρακτικούς λόγους διότι δηλ. είναι άπείρως
περισσότεροι οί χρησιμοποιούντες αυτάς άπδ
τοϋς χρησιμοποιούντας οίανδήποτε άλλην
γλώσσαν. Τδ νά θέλη έπομένως μία χώρα
νά χρησιμοποιή την ιδιικήν της άντ' αυτών
ισοδυναμεί πρδς μίαν **πνευματικήν άπομό-
νωσιν** μειωτικήν όσον και έξόχως έπιζημίαν.
Διότι αί ξέναι γλώσσαι εις τας διεθνείς έπα-
φάς χρειάζονται κυρίως εις τας καθημερινάς
ύπηρεσιακάς όσον και κοινωνικάς συζητήσεις
όπου κατά κανόνα γίνονται αί ουσιαστικότε-
ραι συνεννοήσεις και όπου ό άγνων μίαν
έν τών κυριοτέρων ξένων γλωσσών καταφα-
νώς μειονεκτεί και άφίνει τδ έδαφος έλεύ-
θερον εις τοϋς συνομιλητάς και τοϋς τρίτους.

Πώς τώρα αί έλληνικαί έγοπλοι δυνάμεις,
όπου ή γνώσις ξένων γλωσσών ήτο μέχρι
πρό τινος διαδεδομένη εις άξιόζήλευτον βαθ-
μόν, μετεπήδησαν αίφνηδώς εις κατάστασιν
την όποιαν μόνον διά μικροτέρας τινας
έξοτικάς χώρας θά ήδύνατο κανείς νά φαν-
τασθί, είναι άληθώς άπορία άξιον. "Ισως
τδ μυστικόν νά λυθί όταν μάθωμεν ποίον ή
ποίους άξιωματικούς σχεδιάζει ή κυβέρνησις
νά χρησιμοποιήση εις τδ ΝΑΤΟ!! Δέν θά
παύση όμως ποτέ ή άπόφασις αυτή της Κυ-
βερνήσεως—άν πράγματι έφαρμοσθί—νά ά-
ποτελή μίαν πρώτου μεγέθους άνοησίαν, ζη-
μιώνουσαν τά έθνικά συμφέροντα άλλα και
άδικούσαν την θέσιν την όποιαν αί ένοπλοί
μας δυνάμεις έχουν κατακτήσει εις την διε-
θνή κοινωνίαν.

(ὡς λ.χ. σίτος, καύσιμα, πρῶται ὕλαι, φάρμακα κ.τ.λ.) καὶ δὲν ὑπάρχει ἡ δυνατότης εὐκόλου ἀντικαταστάσεώς των δι' ἄλλων εὐθυνοτέρων, εἰσαγομένων ἢ ἐπιτοπίως παραγομένων, εἶναι βέβαιον ὅτι αἱ ἐσωτερικαὶ τιμαὶ θὰ ἀνέλθουν ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τῆς ὑποτιμήσεως καὶ τοῦ μεγέθους τῆς ἐξαρτήσεως τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς ἐκ τοῦ ὅγκου τῶν εἰσαγομένων. Καὶ ἀντιστρόφως ἐὰν τὰ ἐξαγόμενα εἶναι ἐλαστικῆς ζητήσεως, δύναται ἡ ὑποτίμησις νὰ φέρῃ καλὰ ἢ κακὰ ἀποτελέσματα ἀναλόγως τῶν συναγωνιστικῶν συνθηκῶν τῶν ξένων ἀγορῶν εἰς προσφορὰν καὶ δυνατότητα ὑποκαταστάσεως.

Μὲ ἡμᾶς τί συμβαίνει; Τὸ πλεῖστον τῶν εἰσαγομένων εἶναι ἀπαραίτητα καὶ ἀντιθέτως τὸ πλεῖστον τῶν ἐξαγομένων δὲν εἶναι ἀπαραίτητα εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

Βεβαίως ἡ ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος, ἀναλόγως μάλιστα τοῦ μεγέθους τῆς, δημιουργεῖ κατ' ἀρχὴν ἀνάσχεσιν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ δίδει περιθώρια συναγωνισμοῦ εἰς τὰς ἐξαγωγάς. Ἀλλὰ πότε; Ὅταν τὰ εἰσαγόμενα εἶναι ἐλαστικῆς ζητήσεως, δυνάμενα νὰ περικυκλωθῶν ἢ νὰ ὑποκατασταθοῦν δι' ἐγγυῶν καὶ ἀνελαστικῆς ζητήσεως τὰ ἐξαγόμενα καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει δι' αὐτὰ πλεονάζων ὅγκος πρὸς ἐξαγωγήν - ἡ δυνατότητες ταχείας αὐξήσεως τῆς - μὴ ἀντικρύζων ἀνατρεπτικὸν συναγωνισμόν εἰς τὰς ξένας ἀγοράς.

Συνεπῶς, μόνον τὸ μειωμένον κόστος καὶ ἡ σταθερότης τῆς ὑψημένης παραγωγῆς μας ἢ αἱ δυνατότητες ταχείας καὶ μονίμου αὐξήσεώς τῆς, θὰ ἀπεμάκρυναν τὸν ἐκ τῶν εἰσαγωγῶν κίνδυνον—ἀφοῦ ἡ ζήτησις των εἶναι ἀνελαστική. Ὡς ἐπίσης μόνον ἡ ὑπαρξὶς σταθεροῦ πλεονάζοντος ὅγκου ἀγαθῶν, μειωμένου ἐπίσης κόστους ἢ δυναμένου ταχέως νὰ αὐξηθῇ, θὰ προσεπόριζε ἐκ τῶν ἐξαγωγῶν συναλλαγματικὰ κέρδη, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν πάντοτε ὅτι αἱ συνθήκαι συναγωνισμοῦ καὶ τιμῶν τῶν ξένων ἀγορῶν, δὲν θὰ ἀφήρουν τὸ ἐξ αὐτῶν πρόσθετον συναλλαγματικόν μας εἰσόδημα.

Ἐν προκειμένῳ τί συνέβη μὲ τὴν ἰδικήν μας ἀναπροσαρμογὴν;

Ὡς πρὸς τὰς εἰσαγωγάς :

Ἡ καταπληκτικὴ ἐσοδεία καὶ ἡ πτώσις τῶν ἐξωτερικῶν τιμῶν καὶ ναύλων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν παράλυσιν κυρίως τῆς ἐργατοῦπαλληλικῆς διεκδικήσεως, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ διάφορα παρακρατήματα καὶ ἐπιδοτήσεις, ἐπέδρασαν μὲν ὑποτιμητικῶς ἐπὶ τοῦ τιμαριθμοῦ προσωρινῶς, ἀλλ' ἡ σχεδὸν βεβαιότης περὶ τὴν ἀστάθειαν τὸσον τοῦ ὅγκου τῆς γεωργικῆς καὶ βιομηχανικῆς παραγωγῆς μας, ὅσον καὶ τῆς κρατούσης ὑποτιμητικῆς σήμερον τάσεως τῶν ξένων ἀγορῶν, δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐδραίωσιν τῆς πεποιθήσεως περὶ ὀριστικῆς ἀνασχέσεως τῶν εἰσαγωγῶν, ὥστε νὰ ἀποφύγωμεν ἐξησφαλισμένως τὴν ἀνατιμητικὴν των ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ τιμαριθμοῦ εἰς τὸ μέλλον. Τοσοῦτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον οὔτε τὸ παρακράτημα καὶ τὰς ἐπιδοτήσεις δυνάμεθα νὰ διατηρήσωμεν ἐπ' ἀπειρον ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ ἀναβάλωμεν

ἐσαεὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν μισθοβιῶτων. Τὸν κίνδυνον τοῦτον ἀντιθέτως κατεστήσαμεν ἀμεσώτερον διὰ τῆς καθιερώσεως τῆς ἐλευθερίας τῶν εἰσαγωγῶν ἢ ὅποια ἀντιτίθεται εὐθέως πρὸς τὸν κύριον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν πάσης ὑποτιμήσεως, ἀποβλεπούσης εἰς τὴν βελτίωσιν ἀποκλειστικῶς τοῦ συναλλαγματικοῦ ἰσοζυγίου, δι' ἐλαττώσεως τῶν εἰσαγωγῶν καὶ αὐξήσεως τῶν ἐκ τῶν ἐξαγωγῶν καὶ ἀδήλων πόρων συναλλαγματικῶν κερδῶν. Τὰ κέρδη ταῦτα ἡμεῖς σπαταλῶμεν σήμερον εἰς πλεοναστικὰς εἰσαγωγάς, μὲ κίνδυνον μελλοντικῶν συναλλαγματικῶν ἐλλειμμάτων, ἐξαρτωμένων—ἐπαναλαμβάνομεν—, ἐκ τοῦ μεγέθους τῶν ἐκάστοτε ἐσοδῶν μας καὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τιμῶν, ἡ ἀστάθεια τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ διαρκὴ κίνδυνον εἰς βάρος τῆς γενομένης ἀναπροσαρμογῆς.

Ὡς πρὸς τὰς ἐξαγωγάς : Ὑπάρχουν βεβαίως μελλοντικαὶ δυνατότητες αὐξήσεως τὸσον τῶν ἐξαγωγῶν γεωργικῶν προϊόντων, ὅσον καὶ ὠρισμένων βιομηχανικῶν εἰδῶν, ἢ ἔλλειψις ὅμως παντὸς σαφοῦς σχεδίου καὶ μελέτης, ἀποβλεπούσης εἰς ἐξασφάλισιν τῆς ταχείας αὐξήσεως των καὶ περιορισμοῦ τοῦ κόστους των, ὡς καὶ ἡ συνέχισις τῶν ἡλαττωμένων διεθνῶν τιμῶν παρέχει πρὸς τὸ παρὸν μὲν πολὺ μικρὰς ἐλπίδας συναλλαγματικῶν ἐντεῦθεν ὠφελημάτων—ἐφ' ὅσον τὰ ὑπάρχοντα διετίθεντο ἀνεξαρτήτως τῆς ἀναπροσαρμογῆς—ἡ δὲ μακροπρόθεσμος δημιουργία ἐξαγωγικῶν δυνατοτήτων ἢ συναλλαγματικῆς ἐξοικονομήσεως, ἀντιτίθεται εἰς τὴν βραχυπρόθεσμον πίστωσιν, τὴν ὁποίαν κατὰ κανόνα μᾶς δίδει κάθε ἀναπροσαρμογὴ καθ' ἑαυτὴν λαμβανομένη.

Ἀπομένει τὸ κέρδος ἐκ τῶν ἀδήλων πόρων, ἐξαρτωμένων σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἐκ τοῦ *ψυχολογικοῦ παράγοντος*, ἢ ἀπώλεια τοῦ ὁποίου, θὰ ἐδημιουργεῖ τὴν μαύρην ἀγορὰν συναλλάγματος—ἤδη διαφανομένην ἐκ τῆς ὑπερτιμήσεως τῆς χρυσῆς λίρας καὶ τοῦ δολλαρίου—ὁπότε καὶ θὰ διαρρεῦσῃ πρὸς αὐτὴν ὁ μέγας ὅγκος τῶν μεταναστευτικῶν καὶ ναυτιλιακῶν ἐμβασμάτων, ἐπὶ φανερᾷ μειώσει τῶν συναλλαγματικῶν μας ἀποθεμάτων.

Αὕτη καθ' ἡμᾶς εἶναι ἡ ὀρθὴ καὶ ἐπιστημονικὴ τοποθέτησις τοῦ θέματος τῆς ἀναπροσαρμογῆς. Ἡ Κυβέρνησις ἔπαιξεν εἰς τὰ ἀνοικτὰ τὴν ὑποτίμησιν τοῦ νομίσματος μας. Ἐξεκίνησε βεβαίως μὲ ἀγαθὰς προθέσεις. Ἀλλ' ἡ ἀπειρία καὶ ἡ ἔλλειψις σαφοῦς γνώσεως τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ πραγματικῶν προϋποθέσεων, τὴν παρέσυρε εἰς τὴν ἐνιαίαν τιμὴν καὶ τὴν μεγάλην ὑποτίμησιν, χωρὶς νὰ παρίσταται καμμία πρὸς τοῦτο εἰδικὴ ἀνάγκη. Ἀναγκαῖα συνέπεια αὐτῶν εἶναι, ἡ εἰς βάρος τῶν μισθοβιῶτων ἀνακατανομὴ τῶν εἰσοδημάτων, ἴσως δὲ βραδύτερον καὶ εἰς βάρος τῶν ἀγροτῶν, ὅταν ὁ ἐσωτερικὸς τιμὰριθμος καὶ τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν πτώσιν τῶν ἐξωτερικῶν τιμῶν, ἀφαιρέσουν τὰ προσωρινὰ εἰς δραχμὰς πλεονεκτήματά των. Ὡς ἐπίσης, τὸ μέγεθος τῆς ἐκδόσεως χαρτονομίσματος, τὸ ὅποιον δημιουργεῖ ὅπωςδῆποτε πληθωριστικὰς πιέσεις, αἵτινες προστιθεμένου καὶ τοῦ ὁλοῦν αὐξανομένου τιμαριθμοῦ ἡμποροῦν νὰ

ἀνατρέψουν τὰς δημοσιονομικὰς προβλέψεις. Ὅμοίως ἡ συναλλαγματική ἀσυνδοσία τῶν εἰσαγωγῶν κ.τ.λ. μετ' κίνδυνον πλήρους νομισματικῆς ἀνατροπῆς, εἰς περίπτωσιν κακῆς *τυχὸν μελλοντικῆς ἐσοδείας, ἢ ἀνατιμῆσεων εἰς τὴν διεθνή ἀγορὰν ἢ ἀναστολῆς τῆς ἐλευθερίας τῶν εἰσαγωγῶν*, εἰς περίπτωσιν μεγάλης ἐντεῦθεν συναλλαγματικῆς διαρροῆς ὡς καὶ τῆς ἐνδεχομένης *ἀπώλειας τοῦ ψυχολογικοῦ παράγοντος* μετ' αὐτόχρονον ἀπώλειαν καὶ τοῦ μοναδικοῦ σχεδὸν κέρδους ἐκ τῶν ἀδήλων πόρων.

Καὶ οὕτω ἐμπλακέντες εἰς τὸν φαῦλον κύκλον τῶν ἀπροβλέπτων ἐξελίξεων, σχοινοβατοῦμεν ἰσορροποῦντες ἢ μὴ, ὡς ἐξαρτώμενοι κυρίως ἐκ τυχαίων ἐξωκυβερνητικῶν παραγόντων, εἰς οὓς ἀποβλέπομεν μετ' τὴν ἐλπίδα ὅτι ἄλλην μίαν φοράν δὲν θὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃ ὁ Θεὸς τῆς Ἑλλάδος, ὡς συνέβη ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου μέχρι καὶ σήμερον ἀκόμη.

* *

Ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἀνωτέρω, ἐὰν ἐβαδίζαμε πρὸς τὴν νομισματικὴν μεταρρύθμισιν ἐν σαφῇ ἐπιγνώσει τῶν ἀδυναμιῶν μας καὶ ἰδίως τῆς ἀσταθείας τῶν ἀνωτέρω διασφαλιστικῶν παραγόντων, μελετώντες μίαν πρὸς μίαν τὰς περιπτώσεις καὶ λαμβάνοντες ἄμεσα μέτρα αὐξήσεως καὶ *σταθεροποιήσεως τῆς ὑὑξημένης παραγωγῆς καὶ ὑποβιβασμοῦ τοῦ κόστους αὐτῆς*, θὰ ἤμπορούσαμε μετὰ τινα χρόνον νὰ καθορίσωμεν τὸ μέγεθος τῆς ὑποτιμῆσεως καὶ τὴν ἐνιαίαν τιμὴν, ὀδηγούμενοι πρὸς τοῦτο ἐκ τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐπιτυχοῦς ἐμπράκτου ἐφαρμογῆς, ὥστε νὰ μὴ ἐξαρτήσωμεν ἀπολύτως ἐκ τυχαίων περιστατικῶν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀναπροσαρμογῆς, ἀφοῦ τίποτε δὲν ἐδικαιολόγει τὴν ἐν προκειμένῳ ἁλματώδη σπουδὴν μας.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξαντλοῦνται αἱ κυριώτεραι ἐπὶ τῆς ἀναπροσαρμογῆς παρατηρήσεις μας.

Ὑπολείπεται νὰ ἐξετάσωμεν ἀκόμη τὸ δεύτερον σκέλος τοῦ Κυβερνητικοῦ προγράμματος, τῶν μακροπροθέσμων ἐπενδύσεων.

Ἀλλὰ περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ προσεχές.

ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

Εἴμεθα εὐτυχεῖς φιλοξενούντες τὴν κατωτέρω μελέτην διακεκριμένης οἰκονομικῆς προσωπικότητος ἐχούσης ἄμεσον γνῶσιν τοῦ θέματος.

Α.

Παναγιυρίζει σήμερον ἡ Κυβέρνησις, διότι κατόπιν τῶν ἀλλεπαλλήλων ταξειδίων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ Συντονισμοῦ, εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, ἐξησφαλίσθη μακροπρόθεσμος δανεισμός τῆς Ἑλλάδος εἰς τοιαῦτα ποσὰ ξένου συναλλάγματος, ὥστε δι' αὐτῶν νὰ ἐκτελεσθοῦν ἐντὸς ἐλαχίστων ἐτῶν, ἔργα παραγωγικά, ἀξίας 130 ἑκατομ. δολλαρίων, εἰς τὰ ὅποια θὰ προστεθοῦν καὶ 3.500 δισεκατομ. δραχμῶν, δι' ἐπιχωρίους δαπάνας.

Σκοπὸς μας, ἐν τῇ παρούσῃ μελέτῃ, δὲν εἶναι νὰ σχολιάσωμεν τὴν

ἀναγκαιότητα τῆς παραγωγικῆς αὐτῆς ἀναθεμελιώσεως, διὰ τὴν ὁποίαν, κατ' ἀρχήν, οὐδεὶς δύναται νὰ ἔχῃ ἀντιρρήσεις, οὔτε καὶ τὸν βαθμὸν ἐπιτυχίας τῆς Κυβερνήσεως, ὡς πρὸς τοὺς ὅρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἐξησφαλίσθη ὁ δανεισμός.

Ἀργότερον, πιθανὸν νὰ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν, τὰς ὁποίας σήμερον δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψει μας, καὶ τὰς ὁποίας θὰ γνωρίσωμεν, εὐθὺς ὡς τὰ προγραμματισθέντα ἔργα περάσουν ἀπὸ τὴν σφαῖραν τοῦ σχεδιασμοῦ, εἰς τὸ στάδιον τῆς πραγματώσεως.

Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται νὰ σχολιάσωμεν ἀπὸ τοῦδε, μετ' ἰδιαιτέρως λεπτολόγον προσοχήν, καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ κύριον θέμα τῆς παρούσης μελέτης, εἶναι ἡ ἀδικοιολόγητος παραγνώρισις ἀπὸ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις μετὰ τόσης σπουδῆς θηρεύει τὴν ἀπόκτησιν δανειακοῦ χρήματος, ἐξωθεν ἀντλούμενόν, τῆς σημασίας τῶν ἐσωτερικῶν πηγῶν κεφαλαίων, αἵτινες θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποδώσουν πολὺ μεγαλείτερα ποσὰ τῶν ὧν αὕτη ἐλπίζει, ἀρκεῖ νὰ ἐγκαταλειφθῇ ἐγκαίρως ἡ κρατοῦσα μεθολογία, καὶ νὰ καταβληθῇ συστηματικὴ προσπάθεια διοχετεύσεως τῶν κεφαλαίων τούτων διὰ τῆς φυσικῆς τῶν κοίτης, ἥτοι διὰ τῶν ἐλληνικῶν τραπεζῶν, αἵτινες εἶναι ὁ φυσικὸς συλλέκτης καὶ ἀγωγὸς τῶν, πρὸς τὰς πραγματικὰς παραγωγικὰς ἀνάγκας.

* *

Μεταξὺ τῶν ἐπιχειρημάτων τὰ ὁποῖα συχνὰ ἐπικαλεῖται ἡ Κυβέρνησις ὑποστήριξιν τῆς αἰσιοδοξίας της ὡς πρὸς τὴν ὁμαλὴν ἐξέλιξιν τῆς οἰκονομικῆς της πολιτικῆς, εἶναι καὶ ἡ αὐξήσις τῶν καταθέσεων παρὰ Τραπεζαίς, τὴν ὁποίαν ἐρμηνεύει ὡς βαθμιαίαν ἐδραίωσιν τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ κοινοῦ πρὸς τὸ ἐθνικὸν νόμισμα.

Καὶ θὰ ἦτο βεβαίως μία ἐκδήλωσις ἀναμφισβήτητος τῆς ἀναρρώσεως τῆς οἰκονομίας, ἐὰν ἡ σημειουμένη ποσοτικὴ αὐξήσις τῶν καταθέσεων, ἦτο παραλλήλως καὶ ποσοτικῇ τοιαύτῃ, ἐναντι τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος, γεγονός δὲ ὅπως δὲν συμβαίνει, ἀκόμη, παρὰ τοὺς ἐρμηνευτικούς μαιάνδρους τῶν στατιστικῶν συγκρίσεων. εἰς τοὺς ὁποίους καταφεύγει, σοβαρολογῶν, ὁ ἐγκωμιστὴς τῆς Κυβερνήσεως Τύπος.

Εἰς πίστωσιν τούτου, ἀποσπῶμεν ἀπὸ τοὺς μηνιαίους πίνακας κυκλοφορίας καὶ καταθέσεων, τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, τοὺς κάτωθι ἀριθμούς: (Εἰς ἑκατομ. Δρχ.)

ΕΤΟΣ	Κυκλοφορία	Καταθέσεις παρὰ Τραπεζαίς	Ἀναλογία καταθέσεων πρὸς κυκλοφορίαν
1938 Δεκέμβριος	6.789	23.500	3.465
1945 »	104.083	—	—
1946 »	537.463	151.450	0.282
1947 »	973.609	398.244	0.409
1948 »	1.202.166	657.523	0.547

1949	»	1.858.613	1.153.306	0.621
1950	»	1.887.060	1.539.714	0.816
1951	»	2.198.494	2.118.067	0.963
1952	Νοέμβριος *	2.223.033	2.183.418	0.982
»	Δεκέμβριος	2.475.923	2.195.957	0.887
1953	»	3.506.714	3.204.274	0.914

Ἐκ τῶν συγκριτικῶν αὐτῶν ἀριθμῶν, τοὺς ὁποίους ἔχει βεβαίως ὑπ' ὄψει τῆς ἡ Κυβέρνησις, ὅχι μόνον αὐξήσις τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ κοινοῦ πρὸς τὸ ἐθνικὸν νόμισμα δὲν παρουσιάζεται, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς, ἀλλὰ καὶ κάμψις αὐτῆς ἐλαφρὰ σημειοῦται, συγκρινομένου τοῦ ποσοστικοῦ ὕψους τῶν καταθέσεων, ἐπὶ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως, πρὸς τὸ πρὸ αὐτῆς ἐπιτευχθέν.

Ἐὰν δὲ θελήσωμεν νὰ συγκρίνωμεν τὴν ἀναλογία τῶν καταθέσεων τοῦ ἔτους 1953, τῶν ὁποίων τὸ ὕψος δὲν ἔφθασε κἂν τὸ ποσὸν τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος, πρὸς τὴν ἰδίαν ἀναλογία τοῦ ἔτους 1938, ὁπότε τὸ ὕψος τῶν καταθέσεων ἦτο τρεῖς καὶ ἡμισυ φορὰς τὸ ὕψος κυκλοφορίας (!), τότε θὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι εἰς τὸν τομέα τῆς ἐπιναφορᾶς τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ ἐθνικὸν νόμισμα, ἡ κυβερνητικὴ προσπάθεια οὐδεμίαν ἐπιτυχίαν ἐσημείωσεν εἰσέτι.

Πόσης ὅμως σημασίας καὶ προσοχῆς εἶναι ἄξιον τὸ ζήτημα τοῦτο, εἰς περίοδον μάλιστα κολοσσιαίων ἀκίνητοποιήσεων ἐν τῇ χώρᾳ, τὸ ἀποδεικνύουν οἱ ἀκόλουθοι συλλογισμοί.

Ἀπλῇ ἐκτίμησις τῶν ἀριθμῶν τοῦ προηγηθέντος πίνακος, μᾶς πείθει ὅτι δὲν εἶναι κλειστὴ ἡ ποσότης τοῦ ἐλληνικοῦ χρήματος, καὶ ὅτι ὑπάρχουν λανθάνοντα ἐν τῇ χώρᾳ τεράστια ποσὰ τῆς λαϊκῆς ἀποταμιεύσεως.

Διότι, ἐὰν φαντασθῶμεν πρὸς στιγμήν ὅτι μία Κυβέρνησις αὐστηρᾶς περισυλλογῆς τοῦ δημοσίου χρήματος, καὶ *ἐνσυνειδήτου εὐμενείας πρὸς τὸν ἰδιωτικὸν πλοῦτον*, ἐπειθε τοὺς Ἕλληνας τοῦ Δεκεμβρίου 1953, ὅτι ἐσταμάτησεν ἡ οἰκονομικὴ κιβδηλεία καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ἐξανέμισις τῆς ἀποταμιεύσεως, καὶ ὅτι τοῦ λοιποῦ πρέπει νὰ τρέφουν τόσῃ ἐμπιστοσύνην πρὸς δραχμὴν, ὅσην εἶχον καὶ οἱ Ἕλληνες τῆς ἰδίας χρονολογίας τοῦ 1938, ὅτε ἡ ἀποταμίευσις εὗρίσκετο εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ροῆς τῆς, τότε βεβαίως *τὸ ποσοστὸν τῶν καταθέσεων θὰ ἦτο ἀσυγκρίτως μεγαλειότερον τοῦ σημερινοῦ*. Τὸ δὲ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως αὐτῆς δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὡς συντελεσθέν, ἐὰν, κατὰ τὴν τότε σημειωθεῖσαν σχέσιν μεταξὺ κυκλοφορίας καὶ καταθέσεων, δὲν συνελέγετο παρὰ Τραπεζαίς ὑπερτριπλάσιον ποσὸν λογιστικοῦ χρήματος, (3.506 X 3.465), ἔναντι τῶν 3.200 δισεκατ. τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται σήμερον ὡς καταθέσεις.

Τὰ ἄλλα 9.000 περίπου δισεκατ. λογιστικοῦ χρήματος, τὰ ὁποῖα μᾶς λείπουν αὐτὴν τὴν στιγμήν, κατὰ τὸν συγκριτικὸν βεβαίως αὐτὸν ὑπολογισμόν, εὗρίσκονται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς χεῖρας ἰδιωτῶν, ἐλάχιστα

(*) Χρονολογία ἀφ' ἧς ἀνήλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν ὁ Ἑλλ. Συναγερμός.

ἐξ αὐτῶν εἰς δραχμὰς καὶ τὰ ὑπόλοιπα εἰς χρυσὰς λίρας, εἰς ἄλλα νομίσματα σταθερᾶς ἀξίας, καὶ εἰς συνάλλαγμα. Ἐπενδύσεις δηλαδὴ αἱ ὁποῖαι, ὅταν δὲν εἶναι ἄγονοι διὰ λόγους ἀνασφαλείας τοῦ ἀποταμιεύματος, καθιστῶσι τὸν πλοῦτον παρέκτροπον τοῦ κοινωνικοῦ προορισμοῦ του, διότι τότε πιέζει τὴν παραγωγὴν ἐπαχθῶς, ὑψώνει σημαντικῶς τὸν τιμάρημον, καὶ συντελεῖ παντοιοτρόπως εἰς τὴν μεταπολεμικὴν κακοδαιμονίαν.

Β.

Διὰ νὰ σχηματίσωμεν μίαν συγκεκριμένην ἰδέαν τῆς ἐκτάσεως τῶν ἐν-εργητικῶν ἐπιδράσεων, τὰς ὁποίας θὰ εἶχεν ἡ διὰ παντὸς μέσου ἐνεργοποίηση τοῦ λανθάνοντος αὐτοῦ ἐλληνικοῦ πλούτου, συνεχίζομεν τοὺς συλλογισμοὺς μας, ἀναλύοντες τὰς οἰκονομικὰς ἐπιδράσεις τὰς ὁποίας θὰ εἶχωμεν, εἰς δύο ἐκδηλώσεις ἀναστηλώσεως τῆς πίστεως. Πρῶτον εἰς τὴν περιπτώσιν ἀπαλλαγῆς μας (ἔστω καὶ μερικῶς) ἀπὸ τὴν ἐπιχωριάζουσαν νόσον τῆς χρυσοφυλίας, καὶ δεύτερον εἰς τὴν περίπτωσιν ἐκδηλώσεως ἀπλῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ κράτος, ὡς πρωτοφειλέτου ἢ ὡς ἔγγυθου.

Ι—*Εμπιστοσύνη πρὸς τὴν δραχμὴν*

Ὅσον καὶ ἂν εἶναι ἀντιληπτὸν τὸ μέγα ἄδικον τὸ ὁποῖον προσγίγνεται εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας, ἐν τῷ συνόλῳ τῆς, ἐκ τῆς φυγῆς τῆς ἀποταμιεύσεως ἀπὸ τὴν δραχμὴν, οὐδεὶς συλλαμβάνει τὴν ἑκτασιν αὐτοῦ ἐὰν δὲν ἐκφράσῃ τὰς σκέψεις του δι' ἀριθμῶν.

Ἄς φαντασθῶμεν λοιπὸν καὶ πάλιν, ὅτι μία κυβέρνησις, διαθέτουσα, ὡς ἡ σημερινή, τὸ κύρος τῆς λαϊκῆς ἐμπιστοσύνης, κατορθώνει διὰ μέτρων ἐξυγιαντικῶν τῆς οἰκονομίας, νὰ διαλύσῃ τὴν παραλύουσαν τὰς συναλλαγὰς ἀτμόσφαιραν ἀνασφαλείας τῆς ἀποταμιεύσεως καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν δραχμὴν τὸ τρίτον μόνον τῶν εἰς χρυσὸν ἐπενδύσεων, ἦτοι πέντε ὀλόκληρα ἑκατομμύρια χρυσῶν λιρῶν.

Ἡ νίκη αὕτη θὰ προκαλέσῃ αὐτομάτως τὰς ἀκολουθούσας οἰκονομικὰς μεταβολὰς καὶ προωθήσεις, εἰς τὴν οἰκονομίαν.

Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν εἰς χεῖρας ἀτόμων ἢ κοινωνικῶν ομάδων, τόσαι πλεονάζουσαι δραχμαὶ, ὥστε αἱ πωλούμεναι χρυσαὶ λίραι νὰ ἀλλάξουν κύριον ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας, πρέπει νὰ φαντασθῶμεν ὅτι μοιραίως θὰ πληρωθοῦν εἰς τοὺς κατόχους τῶν ἀπὸ τὸ ἐκδοτικὸν πρόνομιον, καὶ ἐπομένως θὰ περιέλθουν εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος.

Ἐως ἐδῶ φυσικὸν θὰ ἦτο νὰ σκεφθῇ κανεὶς, ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι δι' αὐτῆς τῆς μετατροπῆς θὰ αὐξηθῇ ἀποτόμως ἡ κυκλοφορία, κατὰ (5.000.000 X 300.000=) ἐν καὶ ἡμισυ τρισεκατομμύριον δραχμῶν, πράγμα ἐπικίνδυνον, ἐὰν τὸ κρίνωμεν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς κρατούσης ψυχολογίας.

Δεδομένου ὅμως ὅτι ἡ ψυχολογία δὲν θὰ εἶναι πλέον ἡ αὐτὴ, ἀφοῦ διὰ νὰ προτιμηθοῦν δραχμαὶ ἀντὶ τῶν χρυσῶν λιρῶν, σημαίνει ὅτι ἐπανήλθεν (ὡς πρὸς αὐτὰς τοῦλάχιστον) ἡ ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸ ἐθνικὸν νόμισμα, ἡ δὲ ἐλευθερία τῶν εἰσαγωγῶν προφυλάσσει τὸν τιμάρημόν ἀπὸ τὰς πληθωριστικὰς πιέσεις, τότε πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι θὰ ἔχωμεν καὶ τὴν ἐξῆς, ἐν συνεχείᾳ, ἐξέλιξιν.

1. "Οτι, ἀναστηλωθείσης τῆς πίστεως, τὸ ποσὸν τοῦτο, τοῦ ἑνὸς καὶ ἡμῖς τρισεκατομμυρίου δραχμῶν, θὰ τοποθετηθῇ εἰς τὴν παραγωγὴν, κατὰ οἰονδήποτε τρόπον, φυσικῶ δὲ τῷ λόγῳ καὶ εἰς τὰ νέα παραγωγικὰ ἔργα.

2. "Οτι τοῦτο θὰ διέλθῃ ὑψημένον πλέον (καὶ ἄς μὴ λησμονοῦμεν ὅτι ἡ προπολεμικὴ ἀναλογία ἦτο τρεῖς καὶ ἡμῖς φορᾶς), διὰ τῶν καταθέσεων παρὰ τραπεζαίς, διευκολύνον τεραστίως τὰ συναλλαγὰς.

"Οταν δὲ τοῦτο πραγματοποιηθῇ, τόση θὰ εἶναι ἡ ἐπάρκεια τῶν ἀνταλλακτικῶν μέσων, ὥστε θὰ ἐπανεέλθῃ ἡ πιστοδότησις τῆς οἰκονομίας εἰς τὴν φυσικὴν τῆς πηγῆν, τὴν λαϊκὴν ἀποταμίευσιν, ἀποσυρομένου βαθμαίως τῆς κυκλοφορίας τοῦ πλεονάζοντος χαρτονομίσματος, τοῦ πέραν δῆλον ὅτι τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν τῆς παραγωγῆς, κυκλοφοροῦντος.

3. Θὰ ἀνακουφισθῇ αἰσθητῶς τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς, διὰ τῆς μειώσεως τοῦ τόκου, τραπεζιτικοῦ καὶ ἐξωτραπεζιτικοῦ. Τοῦ δευτέρου πλεον ἐξισουμένου πρὸς τὸν πρῶτον, διὰ τὰς ὁμαλὰς περιπτώσεις δανεισμοῦ.

4. Θὰ ἐνισχυθοῦν τὰ συναλλαγματικὰ ἀποθέματα τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ὥστε νὰ δύναται αὕτη νὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὴν ὑψημένην ζήτησιν συναλλάγματος, διὰ κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ τῶν νέων παραγωγικῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ διὰ καταναλωτικὰ τοιαῦτα, διασφαλιζομένης τοιουτρόπως τῆς ἐλευθερίας τῶν εισαγωγῶν, ἥτις εἶναι ἀνασταλτικὸς παράγων τῆς αὐξήσεως τοῦ τιμαρίθμου.

5. Θὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸ κράτος τὸ δικαίωμα προτιμήσεως τοῦ συμφερωτέρου προμηθευτοῦ, καθόσον δὲν θὰ ὑπάρχῃ δέσμευσις προτιμήσεως εισαγωγῆς ἀπὸ δανείζουσας ξένην χώραν.

6. Θὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἐξαγωγὴν ἐτησίως ποσοῦ πολλῶν ἑκατομμυρίων δολλαρίων, προοριζομένου διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κεφαλαίων τὰ ὁποῖα μᾶς παρέχει σήμερον ὁ ἐξωτερικὸς δανεισμός.

7. Θὰ αὐξήσῃ τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα, καὶ ἐπομένως τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ.

II—Ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸ Κράτος. Δανεισμός εἰς ξένον νόμισμα.

Πρὸ τῶν ἀπροσμετρήτου ἀξίας ὠφελημάτων, τὰ ὁποῖα παρουσιάζει ἡ πρώτη περίπτωσις, τῆς ἐπαναφορᾶς τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν δραχμὴν, θὰ φανοῦν ἴσως πενιχρὰ τὰ πλεονεκτήματα τὰ ὁποῖα παρέχει ὁ δανεισμός ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ κράτος, ἢ τὸν πρὸς ὃν δίδεται ἡ ἐγγύησις αὐτοῦ, εἰς συναλλάγμα ἢ εἰς ξένα νομίσματα.

Παρὰ ταῦτα, ἡ ὠφέλεια καὶ ἐκ τῆς πρώτης αὐτῆς βαθμίδος ἀναστηλώσεως τῆς πίστεως, δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητος.

1. Διότι, προκειμένου περὶ Ἑλλήνων δανειστῶν, διαβιούντων ἐν τῇ χώρᾳ, θὰ ἦτο δυνατόν ἢ μὲν ἐξόφλησις τοῦ κεφαλαίου νὰ συνομολογηθῇ μὲ ρήτρην τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ εἰς αὐτοῦσιον χρυσὸν ἢ εἰς ξένα νομίσματα ἢ εἰς συναλλάγμα, ἢ δὲ πληρωμὴ τῶν τόκων ἢ τοῦ μερίσματος, νὰ γίνεταί εἰς δραχμὰς, ὥστε νὰ ἀποτραπῇ, διὰ τῆς ρυθμίσεως αὐτῆς, ἡ ἐκροή σημαντικοῦ ποσοῦ συναλλάγματος ἐκ τῆς χώρας.

2. Ἐξασφαλίζει εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος συνάλλαγμα, διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ἀναγκαιούντων διὰ τὰ ἔργα κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν.

3. Παρέχει εἰς τὸ κράτος τὴν δυνατότητα ἐπιλογῆς τοῦ καλλιτέρου καὶ συμφερωτέρου προμηθευτοῦ αὐτῶν, μὴ ὑπαρχούσης δεσμεύσεως ἀπὸ δανείστριαν ξένην χώραν.

4. Καθιστᾷ τὰ κεφάλαια ταῦτα παραγωγικὰ, ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ νομίμου δανεισμοῦ.

* *

Μέσον κινητοποιήσεως τῆς λανθανούσης αὐτῆς δυνάμεως, δὲν εἶναι παρὰ ἓν καὶ μόνον. Ἡ ἀναστήλωσις τῆς πίστεως, εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῶν συναλλαγῶν. Ἔργον βεβαίως βαρὺ, ἔργον μακρᾶς καὶ σταδιακῆς ἐπεξεργασίας, ἔργον ὅμως ἀναμφισβητήτως ἐθνικόν.

Καὶ εἶναι κρίμα, εἶναι ἀληθῶς μέγα δυστύχημα διὰ τὸν τόπον ὅτι τώρα ὅποτε ἀπέκτησεν μίαν Κυβέρνησιν, διαθέτουσαν τὸ κύρος μῆδ' μεγάλης προσωπικότητος διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ, τὴν κοινοβουλευτικὴν δύναμιν διὰ νὰ ἐπιβάλῃ, καὶ τὴν σταθερότητα διὰ νὰ ἐκτελέσῃ, ἐξυγιαντικὸν πρόγραμμα μακρᾶς πνοῆς, *ἡ Κυβέρνησις αὕτη δὲν διαθέτει πίστιν πρὸς αὐτὰς τὰς ἰδίας τῆς δυνάμεις.*

Διότι, τίνα λόγον ἔχουν οἱ τόσοι συχνοὶ οἰκονομικοὶ αἰφνιδιασμοί; Τίνα λόγον ἔχουν αἱ ἀπειλαὶ καὶ οἱ ἀφορισμοὶ κατὰ φανταστικῶν δυστροποῦντων; Τίνα λόγον ἔχουν τὰ φθινὰ καὶ διαφανῆ τεχνάσματα, ὅταν εἰς τὴν Κυβέρνησιν αὐτὴν ἔδωσεν ὁ ταλαίπωρος λαὸς πᾶσαν δύναμιν καὶ πᾶσαν ἄνεσιν, ὥστε μὲ πλήρη γαλήνην νὰ καθορίσῃ καὶ μὲ πλήρη σταθερότητα νὰ ἐπιβάλῃ καὶ τὰ πλέον σκληρὰ μέσα θεραπείας;

Ἡ Κυβέρνησις δυσπιστεῖ πρὸς ἑαυτὴν! Τοῦτο εἶναι τὸ μέγα ὁμολογούμενον, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς, μὲ τὴν λεπτὴν καὶ ἀπροσδιόριστον διαισθητικὴν ἱκανότητα τὴν ὁποῖαν διαθέτει ὁ λαός, ἔχει συλλάβει εἰς τὸ ὑποσυνειδητόν του, καὶ κατ' ἀντανάκλασιν ἀμφιβάλλει καὶ αὐτός.

Γ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Εἰς τὰ προηγούμενα ὑπεστηρίξαμεν τὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία μετὰ τόσης σπουδῆς ἐπιδιώκει τὸν δανεισμὸν κεφαλαίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, πρὸς ἐκτέλεσιν μεγάλων παραγωγικῶν ἔργων, ὑπετίμησε τὴν σπουδαιότητα τῶν ἐλληνικῶν πηγῶν χρήματος, καὶ παρημέλησε τὴν προσπάθειαν ἐκμεταλλεύσεως αὐτῶν.

Βεβαίως οὐδενὸς τὴν ἀντίληψιν διαφεύγει, ὅτι οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποῖους ἀναγκάζεται νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ ξένον κεφάλαιον διὰ τὰς εἰς συνάλλαγμα δαπάνας, εἶναι ἄφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἀμφιβολία ὑπὸ τῆς ὁποίας κατέχεται ὡς πρὸς τὴν ἀποτελεσματικότητα καὶ τὴν ταχύτητα τῆς ἀποδόσεως τῶν ἐνδεικνυομένων μέτρων διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῆς πίστεως πρὸς τὴν δραχμὴν, καὶ ἄφ' ἑτέρου ἡ ἐλπίς τὴν ὁποῖαν θάλλει, ὅτι διὰ τῶν προγραμματισθέντων ἔργων, θὰ κατορθώσῃ νὰ ὑπερκεράσῃ τὰς ἀναποφεύκτους ἀναπηδή-

σεις τοῦ τιμαρίθμου, διὰ τῆς προσδοκομένης μεγάλης αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς.

Καί τὸ μὲν θέμα τῆς ἐξευρέσεως τοῦ απαιτουμένου συναλλάγματος, διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν, τακτοποιεῖται οὕτω, ὥστε ἂν ὁ τρόπος οὗτος εἶναι ἢ δὲν εἶναι ὁ καλλίτερος.

Παραμένει ὅμως πεισμώνως ἄλυτον, τὸ ἕτερον μέρος τοῦ προβλήματος, δηλαδή τὸ τῆς ἐξευρέσεως τῶν δραχμῶν, καὶ δὴ τόσων δραχμῶν! 3.500 δισεκατομμυρίων!

Ἐτέθησαν λοιπὸν πρὸ τῆς Κυβερδήσεως τὰ ἐξῆς τρία δεινὰ ἐρωτήματα:

1. Δραχμαὶ διὰ τῆς ἐκποιήσεως τῶν ἀγαθῶν τῆς Βοηθείας; Ἄλλ' ἢ ἐνίσχυσις εὐρίσκεται πλέον εἰς τὸ τέλος τῆς, ὥστε θὰ ἦτο ἀνεδαφικός οἰσδήποιε ὑπολογισμός ἐπ' αὐτῆς.

2. Δραχμαὶ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ; Τοῦτο σημαίνει συνέχισιν καὶ ἐπαύξεισιν διὰ πολλὰ ἔτη ἀκόμη, τῆς ὑφισταμένης ἀπομυζητικῆς φορολογίας, τῆς ὁποίας ὅμως ἡ ἄνευ ἀναπνοῆς συνεχῆς ἐπιβολὴ τῆς, θὰ προκαλέσῃ κάμψιν τῆς παραγωγῆς, ἴσχνανσιν τῆς οἰκονομίας καὶ ἐλλειμματικούς προϋπολογισμούς.

3. Δραχμαὶ δι' ἐσωτερικοῦ δανεισμοῦ; Ἀλλὰ ποίου εἴδους δανεισμοῦ; Ἀναγκαστικοῦ; Τοῦτο θὰ ἦτο τόλμημα ὅχι θανάσιμον, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὸ θανατηφόρον.

Δὲν ἀπομένει ὅθεν, παρὰ ὁ δανεισμός δι' ἐκουσίας προσφορὰς τοῦ χρήματος. Καὶ ἐδῶ πλέον ἀνακύπτει ἀμείλικτον τὸ ζήτημα τῆς ἐμπιστοσύνης, πρὸς τὴν δραχμὴν, καὶ γενικώτερον πρὸς τὸ Κράτος. Ζήτημα τὸ ὁποῖον εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἀπασχολεῖ ζωηρότατα τὴν Κυβέρνησιν (*εἰς παραμονὰς μάλιστα ἐκδόσεως ἐσωτερικοῦ δανείου*), ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψει μας τὰ ἐξῆς:

Ὅτι, ἡ τόσον χαμηλὴ στάθμη τῶν καταθέσεων ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸ ὕψος τῆς κυκλοφορίας, εἰς περίοδον παραγωγῆς - ρεκόρ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν συνεχῇ καὶ σταθερὰν αὐξήσιν τῆς τιμῆς τῆς χρυσοῦς λίρας, οὐδὲν ἔπηρεαζομένης ἀπὸ τοῦς οἰκονομικοῦς δογματισμοῦς τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν καὶ τοῦς συχνοὺς ἀφορισμοὺς τῶν, σημαίνει, διὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο, *«αὐστηρὰν ὑπόμνησιν»* (ὡς λέγει, ἐπὶ λέξει, ἡ πρόσφατος Ἑκθεσις Ἀμερικ. Πρεσβείας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῶν ΗΠΑ), *«ὅτι ἐν οὐσιαστικῶν τμήμα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐξακολουθεῖ νὰ θεωρῇ τὸν ἄγονον χρυσόν, ὡς τὴν ἀσφαλεστέραν ἀποταμίευσιν τοῦ πλεονάσματος τῶν ἐσόδων»*.

Καὶ ἡ ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτά, εἶναι μί α.

— Δραχμαὶ δι' ὧν τῶν μέσων!

Καὶ ὄντως, τὸ σύνθημα τοῦτο ἀκολουθεῖται μετὰ ζεούσης σπουδῆς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν τῷ παροξυσμῷ τῆς αὐταρκείας ὑπὸ τοῦ ὁποῖου κατέχεται, ἐπιβάλ-

λει φορολογίας, ἐπαυξάνει παλαιάς, *καὶ προετοιμάζεται διὰ τὸ μέγαλο τῆς ἄλμα, τὸ ἐσωτερικὸν δάνειον*.

Ἡ σπουδὴ ὅμως μὲ τὴν ὁποῖαν ἐξεπέμφθη ἡ εἴδησις περὶ προσεχοῦς μερικοῦ διακανονισμοῦ τοῦ δημοσίου χρέους, προτοῦ κἂν ὑπάρξῃ μελέτη δυνατοτήτων καὶ τακτικῆς, καὶ πιθανῶς ἡ ἔκδοσις τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου τῶν 75 δισεκατομμυρίων ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν, ὑπὲρ τῶν Νομικῶν Προσώπων (ἔμμεσος ἀγωγὸς πρὸς τὸ δάνειον), εἶναι σημεῖα πείθοντα ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν αἰσθάνεται, εἰς τοῦτο, τὸ ἔδαφος ἀσφαλές. Δὲν εὐρίσκει τοὺς οἰωνοὺς τῆς σχεδιαζομένης αὐτορρυθμί-
τ ο υ ἔγγραφῆς, εὐνοϊκοῦς.

* *

Τὰ ἀνωτέρω δὲν ἐγράφησαν ὑπὸ τὸ κράτος πνεύματος μωρᾶς ἀντιδικίας. Τὸναντίον μάλιστα. Κατεβλήθη πᾶσα προσπάθεια, ὥστε νὰ ἐκτεθοῦν μετὰ νήφοντος λογισμοῦ, αἱ ἀπόψεις ἑνὸς μέσου Ἑλλήνος, ὁ ὁποῖος παρακολουθῶν καὶ αὐτὸς τὰ μέγала ζητήματα τοῦ τόπου του, μὲ αἴσθημα ἀλληλεγγύου εὐθύνης πρὸς τοὺς Κυβερνῶντας, αἰσθάνεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διατυπώσῃ τοὺς φόβους του, καὶ νὰ συστήσῃ πρὸς αὐτοὺς περισσοτέραν προσοχὴν δι' ὅσα προηγήθησαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς κάτωθι προσθέτους λόγους.

1. Τοιαῦτα κοσμογονικά ἔργα διὰ μίαν πνευστιῶσαν οἰκονομίαν, ὅπως εἶναι ἡ ἡμετέρα, χάριν τῶν ὁποίων θὰ δαπανηθοῦν ποσὰ ἰσούμενα πρὸς ὀλόκληρον τὸν εἰς ρευστὸν χρήμα ἰδιωτικὸν πλοῦτον τῶν ἐν Ἑλλάδι βιούντων Ἑλλήνων, δὲν ἐκτελοῦνται μετὰ τόσης ὀρμῆς, εἰς περίοδον ἀναμονῆς πολιτικῶν γεγονότων παγκοσμίου ἐπιδράσεως, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐνδέχεται νὰ ἀλλάξουν αἱ κρατοῦσαι συνθήκαι, ὅχι μόνον τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ κόσμου ὀλοκλήρου.

2. Πρὸ τοιούτων μεγάλων ἀκίνητοποιήσεων, ἐπιβάλλεται σήμερον, ὑπὲρ ποτε ἄλλοτε, ἡ βάσανος τῶν λεπτομερειῶν. Καθόσον οἱ χρόνοι εἰς τοὺς ὁποίους ζῶμεν, εἶναι περίοδος ραγδαίων ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἀνατραποῦν, Κύριος οἶδεν εἰς ποῖαν ἑκτασιν, αἱ τεχνικαὶ δυνατότητες τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου.

3. Ὅταν δὲν διαθέτωμεν γνώσεις ἐξ ἰδίων πειραματισμῶν, πρέπει νὰ εἴμεθα ἐξαιρετικὰ προσεκτικοὶ εἰς τὰς εἰσηγήσεις τῶν τεχνικῶν ἄλλων χωρῶν, καὶ ὅταν οὗτοι εἶναι ἀπολύτως καλοπροαίρετοι.

Ἐχομεν δὲ ἀπτὰ παραδείγματα, τὴν ἀνατροπὴν τῶν πρὸ 3ετίας γενομένων προγραμματισμῶν διὰ τὰ ἔργα τῆς Πτολεμαΐδος καὶ τὴν πλήρη ἀποτυχίαν τῆς πρὸ ἑτῶν γενομένης δαπανηρᾶς ἐγκαταστάσεως διὰ τὴν ἀπόστα-
ξιν τοῦ λιγνίτου Ἀλιβερίου.

Κάπου εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ τελευταίου τούτου θερμικοῦ, ἴσως νὰ εὐρίσκωνται ἀκόμη αἱ ἐκθέσεις γερμανικῆς τινος Ἑταιρίας, ἥτις ἀνέλαβεν τότε τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τῆς ἀποστάξεως καὶ ἡ ὁποία Ἑταιρία εἶναι τότε ὁ μελετητὴς ἑνὸς τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν μεγάλων παραγωγικῶν ἔργων. Ἄς

παραβληθῶν αἱ ἐκθέσεις ἐκεῖναι μὲ τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα, διὰ τὰ πεισθῶν οἱ ἀρμόδιοι πόσῃ ἀξίαν ἔχουν οἱ ἀστάθμητοι τοπικοὶ παράγοντες, τοὺς ὁποίους φυσικὸν εἶναι νὰ ἀγνοοῦν οἱ ξένοι τεχνικοὶ, ὅσονδήποτε ἱκανοὶ καὶ ἂν θεωροῦνται.

Ἡδὴ ἀκούονται ψιθυρισμοὶ τινὲς, περὶ τοῦ ὑψηλοῦ κόστους τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος, τὸ ὅποιον πρόκειται νὰ δώσῃ ἡ ΔΕΗ. Εὐχόμεθα τὰ περὶ τούτου νὰ εἶναι ἀνυπόστατα, διότι ἄλλως θὰ ἦτο ἀληθῶς τερατῶδες, ἂν μὲ τόσα ἔξοδα καὶ ἐγγυήτους πρῶτας ὕλας, κατελήγωμεν εἰς ἐπιβάρυνσιν τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, καὶ τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀξιοῦμεν νὰ ἀνταγωνισθῇ τὰ ξένα προϊόντα.

Μία ἐπομένως λελογισμένη κλιμάκωσις τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἔργων, ἐντὸς 12ετίας π. χ., προτιμωμένων τῶν ἀμεσωτέρας ἀνάγκης, βεβαιωτέρας δὲ καὶ ταχύτερας ἀποδόσεως, δὲν θὰ κριθῇ ὡς ματαίωσις, ἀλλὰ ὡς χρονικὴ μετάθεσις, τὴν ὁποίαν ἀσφαλῶς θὰ δικαιώσῃ ἐκ τῶν ὑστέρων τὸ γνωστὸν λόγιον «*δύο μέτρα καὶ μιὰ κόβει*», ὅταν μάλιστα δὲν ὑπάρχουν περιθώρια οἰκονομικῆς ἀντοχῆς διὰ τόσον δαπανηροὺς πειραματισμοὺς.

Βεβαίως ὁ τρόπος αὐτὸς τὸν ὅποιον συνιστῶμεν, τῆς σταδιακῆς δηλονότι προετοιμασίας, δὲν παρέχει τὸ θεαματικὸν μέρος τῆς θαυματουργίας. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ ὅμως εἶναι περισσότερον ἀσφαλῆς, χωρὶς νὰ μειώνῃ τὸ παράπαν τὴν ἀξίαν τῆς νίκης, ἢ νὰ καθιστᾷ τὸν ἐργάτην αὐτῆς ὀλιγώτερον τρισμακάριστον.

Ἄλλως, ἂς ἔχουν ὑπ' ὄψει τῶν οἱ κυβερνῶντες, ὅτι ἐν τῇ ἀπευκτέᾳ ὥρᾳ μιᾶς ἀποτυχίας, ὁ Λαὸς, τοῦ ὁποίου αἱ στερήσεις ἀπεστέγνωσαν τὰς ἐλπίδας καλλιτερεύσεως τῆς τύχης του, οὐδεμίαν διαχείρησιν θὰ δεχθῇ ὡς ἀνεύθυνον καὶ ἀνυπόδικον.

* *

ΜΟΡΦΩΤΙΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

II (*)

Ὅτι ἡ σημερινὴ συμβολὴ τοῦ κράτους εἰς τὰ τοῦ ἀθλητισμοῦ ὄχι μόνον δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀνωτέραν ἔννοιαν τούτου, ὡς τὴν διέγραψα εἰς τὸ τελευταῖον μου ἄρθρον, ἀλλὰ καὶ πρὸς οἰανδήποτε ἄλλην, δὲν νομίζω νὰ ἀμφισβητῆται παρ' οὐδενός. Μὲ τὰ 10 ἑκατ. δραχμῶν τὰ ὁποῖα τὸ Κράτος ἐνέγραφε κατ' ἔτος προπολεμικῶς εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ του, τὰς γλίσχρας ἐπιχορηγήσεις τῶν μὴ κρατικῶν γυμναστηρίων, τὴν ἀφαίμαξιν μέχρις 29% τῶν εἰσπράξεων τῶν ἀθλητικῶν σωματείων, καὶ τὴν ὑφισταμένην εἰς τὰς τάξεις τοῦ γυμναστικοῦ σώματος κρίσιν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποβλέπωμεν οὐσιαστικῶς εἰς τίποτε τὸ ἄξιον λόγου.

Ἡ θέσις, ἐν τοσούτῳ, τὴν ὁποίαν ὁ ἀθλητισμὸς καθημερινῶς καταλαμβάνει εἰς

(*) Συνέχεια καὶ τέλος ἐκ τῆς σελ. 80.

τὴν ζωὴν μας διευρύνεται συνεχῶς, εἴτε τὸ θέλομεν εἴτε ὄχι. Καὶ δὲν ἀναφέρομαι μόνον εἰς τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν τῆς προοῦσης αὐτῆς μεταβολῆς: τὸν αὖξοντα ἀριθμὸν ἀθλητικῶν σωματείων, τῶν ἀθλητικῶν συγκεντρώσεων καὶ τῶν φιλάθλων θεατῶν. Ἀναφέρομαι εἰς τὰς βαθύτερας μεταβολὰς εἰς τὰ συστατικὰ τῆς κοινωνικῆς μας ζωῆς, αἱ ὁποῖαι διευκολύνουν ἢ ὑπαγορεύουν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀθλητισμοῦ: τὴν ἐξέλιξιν τῆς μηχανικῆς παραγωγῆς καὶ τὴν πρόοδον τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας αἰτινες ἐξησφάλισαν εἰς τοὺς ἐργαζομένους τὸν χρόνον καὶ τὸ προνόμιον τῆς ἀθλητικῆς ἐπιδόσεως, περιορισμένης ἄλλοτε εἰς ὀλίγους, τὴν προοῦσαν ἀποδέσμευσιν τῆς νεότητος ἀπὸ τῆς στενωτέρας οἰκογενειακῆς κηδεμονίας, τὴν ἀποστράγγισιν τῆς ὑπαίθρου, πρὸ παντός, τὴν ὁποίαν πνίγει ἡ ἀνία καὶ ἡ ἄλλειψις πάσης ἀνθρωπίνης χαρᾶς. Ὅλα αὐτὰ μᾶς φέρουν ἐγγύτερον πρὸς τὸ ἀθλητικὸν πρόβλημα, ἀπὸ ὅτι ἡ καθαρῶς εκπαιδευτικὴ του πλευρὰ θὰ τὸ ἐπέτρεπε, καὶ καθιστοῦν ἀκόμη αἰσθητότερον τὸ κενὸν τῆς ἐλλείψεως μιᾶς συστηματοποιημένης καὶ ἀξίας τοῦ ὀνόματός της ἀθλητικῆς πολιτικῆς. Ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν νεωτέρων συνθηκῶν τῆς ζωῆς μας εἰς τὸ ἀθλητικὸν πρόβλημα συγκλίνουν τώρα τόσον αἱ ὑπαγορεύσεις μιᾶς βαθείας εκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως, ὅσον καὶ αἱ ἀνάγκαι θεραπείας ἀμέσων καὶ σημαντικῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν.

Ἡ ἀθλητικὴ ἐπίδοσις εἰς τὸν ἀνοικτὸν χῶρον ἐγίνεν ἡ κοινὴ χαρὰ τοῦ ἐξορίστου τῆς ὑπαίθρου ποὺ πνίγει ἡ μονότονος ἀνία μιᾶς πτωτογόνου ζωῆς, καὶ τοῦ ἀστοῦ ἐργαζομένου ποὺ συνθλίβεται μέσα εἰς τὴν σιγὴν μηχανικότητα τοῦ ἐργοστασίου ἢ τοῦ ὑπαλληλικοῦ περιβάλλοντος. **Ἐγινε ἐπίσης ἡ ἀόρατος ἄλυσις ποὺ συνδέει ἀνθρώπους πάσης προελεύσεως** κάτω ἀπὸ τὰ προστάγματα τῶν κανόνων εἰς μίαν ἄλλου εἶδους ἀδελφωσύνην.

Δὲν εἶναι ἐπομένως πλέον δυνατόν εἰς τὸ Κράτος νὰ ἐπιβραδύνῃ περαιτέρω τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος, ἢ νὰ ἀρκῆται εἰς ἀσυνδέτους καὶ πενιχρὰς πρωτοβουλίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐλλεῖπει πρὸς παντὸς ἡ γενικὴ σύλληψις τῆς κατευθύνσεως καὶ τῆς ἐννοίας ἢ ὁποία πρέπει νὰ δοθῇ εἰς μίαν ἀξίαν τοῦ ὀνόματός της ἀθλητικὴν πολιτικήν.

Γνωρίζων πόσον εὐρὺ εἶναι τὸ θέμα, πόσον σημαντικαὶ αἱ πρωτοβουλίαι καὶ αἱ δαπάναι αἱ ὁποῖαι θὰ δεῖσιν σχετικῶς νὰ ἀναληφθῶν, δὲν προτίθεται νὰ ὑποδείξω τὰ ἀδύνατα ἀκόμη δὲ ὀλιγότερον νὰ ζητήσω τὴν ταχείαν ἐπίτευξιν σκοπῶν τοὺς ὁποῖους μόνον μακρὰ καὶ συστηματικὴ προσπάθεια δύναται νὰ εὐτυχήσῃ νὰ πραγματοποιήσῃ. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον προέχει καὶ εἶναι ἀπαραίτητον νὰ γίνῃ εἶναι νὰ γνωρίσωμεν εἰς τί ἀποβλέπομεν, νὰ καθορίσωμεν τοὺς σκοποὺς τῆς προσπάθειάς μας καὶ τὸ χρονικὸν διάγραμμα τῆς πραγματοποιήσεως των. Χωρὶς τὸ διάγραμμα αὐτὸ τῆς πολιτικῆς μας, ὅ,τι γίνῃ θὰ εἶναι ὅπως ὅλαι αἱ τοιούτου εἶδους πρωτοβουλίαι, ἀπόρροια τῶν ἐκάστοτε ἐμπνεύσεων, ἀσύνδετον, ἀνιφαντικὸν καὶ ἀνεπαρκές.

Τὸ Κράτος πρέπει ἐν πρώτοις νὰ ἀναγνωρίσῃ ὡς ἔργον του, ἐντάσσον τὴν πραγματοποιήσιν του εἰς εἰδικὴν διοικητικὴν μονάδα-ἐνδεχομένως ὑφυπουργεῖον-τὰ ἐξῆς καθήκοντα:

- 1) Τὴν ὑποχρέωσιν ἐνοποιήσεως τῆς ἀθλητικῆς ἐπιδόσεως εἰς τὰ σχολεῖα, κολ-

λέγεια και Πανεπιστήμια, ως τμήματος και εν τῷ πνεύματι τῆς γενικωτέρας εκπαιδευτικῆς πολιτικῆς του.

2) Τὴν ἐξασφάλισιν ἀθλητικῆς ἐπιδόσεως εἰς τοὺς ἐργαζομένους νέους, εἰς τὰ ἐπαγγέλματα τὰς βιομηχανίας και τὴν ὑπαιθρον.

3) Τὴν ὑποχρέωσιν ὁργανώσεως τοῦ ἀθλητισμοῦ ἐν τῷ πλαίσιῳ τῶν ἐργοστασίων και μὲ τὴν συνεργασίαν τῶν ἐργοδοτῶν.

4) Τὸν συντονισμόν τῆς ἀθλητικῆς ἀγωγῆς πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν και

5) Τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν ἀθλητικῶν ὁμοσπονδιῶν και συνομοσπονδιῶν, ἀφιεμένης πάσης πρωτοβουλίας εἰς τὰς πρωτοβαθμίους ἀθλητικὰς ὁργανώσεις. Ὁ ἔλεγχος αὐτὸς δὲν πρέπει ἐννοεῖται νὰ ἔχῃ ἄλλην ἐννοίαν ἀπὸ τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐκτελέσεως ἔργου χρησίμου και τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ και βιοποριστικοῦ πνεύματος τῶν σωματείων.

Αὐτὸ θὰ εἶναι βεβαίως τὸ **πλαίσιον** τὸ ὁποῖον ὅμως εἶναι ἀπαραίτητον νὰ διαγραφῇ νομοθετικῶς διὰ νὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ πρόβλημα ἐν ὅλῃ τῇ εὐρύτητι και εἰς ὅλα τὰ στάδια, ἀπὸ τῶν θρανίων μέχρι τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας ἀπὸ τῆς καθαρῶς σωματικῆς μέχρι τῆς πνευματικῆς πλευρᾶς του.

Ἡ πραγμάτωσις του συναντᾷ βεβαίως εὐθὺς ἀμέσως δύο μεγάλα θέματα: α) τῆς συγκροτήσεως σώματος καταλλήλων γυμναστῶν και β) τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ ἀπαραίτητου τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ και τῆς ἐξευρέσεως τῶν ἀναγκαίων χρηματικῶν πόρων.

Τὸ πρῶτον εἶναι βεβαίως θεμελιῶδες. Εἶναι προφανές ὅτι μὲ τὴν σημερινὴν συγκρότησιν τοῦ σώματος τῶν γυμναστῶν, ὀλίγα ἢμποροῦν νὰ γίνουν και θὰ ἦτο ἀφελές ἀνευ αὐτοῦ νὰ ἀναβλέπωμεν πρὸς τὴν εὐρύτεραν μορφωτικὴν ἐννοίαν τοῦ ἀθλητισμοῦ. Δὲν παραγνωρίζω τὰς καταβαλλομένας σήμερον φιλοτίμους προσπάθειας ἀλλὰ καὶ πολὺ περισσότερον πρέπει νὰ γίνῃ. Χρειάζεται ἡ πλήρης ἀναδιοργάνωσις τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου 5620 ἰδρυθείσης γυμναστικῆς Ἀκαδημίας εἰς τρόπον ὥστε και τὸ καθαρῶς εκπαιδευτικόν της ἔργον νὰ βελτιωθῇ και ἡ προαγωγή της εἰς ἀνώτερον ἴδρυμα ἐρεῦνης τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς νὰ ἐπιτευχθῇ. Πρέπει ἐπίσης νὰ λυθῇ ἁρμοδίως ἡ χωρίζουσα τὰς τάξεις τοῦ γυμναστικοῦ σώματος ἀντίθεσις ὡς πρὸς βασικὰς κατενδύνσεις τοῦ ἀθλητισμοῦ. Καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐὰν ἐφθάνομεν οὕτω εἰς τὴν ἀναγκαίαν ἐξύψωσιν τοῦ σώματος τῶν γυμναστῶν, αὐτὸ θὰ ἤρκει διὰ νὰ θέσωμεν τὰς βάσεις μιᾶς εκπαιδευτικῆς πολιτικῆς ἀξίας τοῦ ὀνόματος της.

Πρὸς τοῦτο ἀπαραίτητος εἶναι ἡ ἐγκατάστασις Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτηρίου γυμναστῶν ἐδρεύοντος εἰς ἐπαρχιακὴν πόλιν - περὶ τοὺς Δελφούς ἢ τὴν Ὀλυμπίαν - ὅπερ θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς φυτώριον εἰς ὅ,τι ἐπίλεκτον ἔχει σήμερον τὸ σῶμα τῶν γυμναστῶν μας, πρὸ παντὸς δὲ θὰ μετεκαλῶντο εἰς αὐτὸ εἰδικοί ξένοι εκπαιδευταὶ Σουηδοὶ ἢ ἄλλοι. Εἰς τὸ εκπαιδευτήριον αὐτό θὰ ἔπρεπε νὰ καλλιεργηθῇ, ἐκτὸς τῆς καθαρῶς γυμναστικῆς τεχνικῆς, και ἡ εὐρύτερα ἐννοία τοῦ ἀθλητισμοῦ ὡς εκπαιδευτικῆς και πνευματικῆς μεθόδου. Τὸ κράτος θὰ ἔπρεπε νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἰδρύματος ὅχι μόνον τὰ ἀναγκαῖα ὑλικά μέσα ἀλλὰ και τοὺς ἀριστεῖς τῆς κλασσικῆς του εκπαιδεύσεως, ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι συγχρόνως πρὸς τὴν τεχνικὴν τοῦ ἀθλη-

τισμοῦ θὰ δύνανται νὰ ἐμφυτεύσουν εἰς τοὺς μέλλοντας γυμναστάς τὸ ἀνώτερον εκπαιδευτικὸν νόημα τῆς ἀποστολῆς των. Εἰς αὐτὸ τὸ εκπαιδευτήριον θὰ ἔπρεπε νὰ δώσωμεν ὅλοι τὴν περιωπὴν ἐνὸς μεγάλου εκπαιδευτικοῦ ἰδρύματος. Καὶ τὸ Κράτος θὰ ἔπρεπε νὰ ζητήσῃ ἀπὸ αὐτὸ τὴν διαφώτισιν τοῦ κοινοῦ διὰ τοῦ ραδιοφώνου και τοῦ τύπου ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς καταβαλλομένης προσπάθειας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν τεχνικὸν ἐξοπλισμόν τῆς ἀθλητικῆς μας προσπάθειας, τὴν διάθεσιν τῶν καταλλήλων χώρων γυμναστικῆς, τὸν ἐφοδιασμόν των μὲ τὰ κατάλληλα ὄργανα, τὴν ἐπιχορήγησιν τῶν ἰδιωτικῶν σωματείων ἀναλόγως τῆς ἀποδόσεως αὐτῶν ἐν τῷ πλαίσιῳ τῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν κλπ. θὰ χρειασθοῦν ἀσφαλῶς μεγάλα μέσα. Ἡ ἐξεύρεσις των ὅμως δὲν εἶναι δύσκολος ἐὰν χρησιμοποιηθῇ ἐπιφελῶς ὁ μηχανισμὸς τῶν «ἀθλητικῶν στοιχημάτων», τόσα ἀποδώσας εἰς ἄλλας χώρας και ἡ ἰδιωτικὴ συνεισφορὰ Ἑλλήνων χορηγῶν και ξένων ἁρμοδίων ὁργανισμῶν. Ὅ,τι εἶναι δυσχερέστερον και ἐπιτακτικῶς ἀπαραίτητον θὰ εἶναι ἡ ὀρθολογιστικὴ κατάρτισις προγράμματος πραγματοποιήσεως κατατάσσοντος ἐπὶ σειρᾶς ἐτῶν τὰς ὑπαρχούσας δυνατότητας.

Ἡ Κυβέρνησις ὡς πληροφοροῦμαι μελετᾷ τὴν σύστασιν ὁργανισμοῦ διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀθλητικῶν στοιχημάτων. Ἡ ἰδέα εἶναι λαμπρὰ και ἡ ἐφαρμογὴ της - ἐὰν προσέξωμεν εἰς τὸν τρόπον πραγματοποιήσεώς της - θέλει ἀσφαλῶς δημιουργήσῃ σημαντικὰς προσόδους. Θὰ ἦτο ὅμως ἀπογοητευτικὸν ἐὰν αἱ πρόσοδοι αὐταὶ ἐμελλε νὰ τεμαχισθῶσιν ἔπειτα ἀσυναρτήτως, τῇδε καθεῖσε διατιθέμεναι, χωρὶς νὰ ἀποτελέσουν τὸ ὑλικὸν ὑπόβαθρον μιᾶς μεγάλης ἀναμορφωτικῆς προσπάθειας. Ὅσον και ἂν φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως περίεργον, ἡ συγκέντρωσις τῶν ἀναγκαίων ὑλικῶν μέσων, εἶναι δευτερεῦον ἐν ὄψει τῆς συστηματοποιήσεως μιᾶς προσπάθειας και τοῦ σαφοῦς καθορισμοῦ τῶν σκοπῶν της. Θέλω νὰ ἐλπίζω ὅτι ἡ κυβέρνησις θὰ συλλάβῃ τὸ πρόβλημα ἐν ὅλῃ τῇ ἐκτάσει και θὰ τὸ τοποθετήσῃ εἰς τὰ πραγματικά πλαίσια του.

Π.

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΞΩΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΙ

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΑΝΔΡΕΣ

Ἡ Πολιτικὴ Κυριαρχία τοῦ Λαοῦ, εἰς τὰ Κοινοβουλευτικὰ Πολιτεύματα, ἐκφράζεται διὰ τῶν ἐκ τῶν κόλπων του ἀναδεικνυομένων, και παρ' αὐτῷ δρώντων πολιτικῶν ἀνδρῶν, εἴτε ἐν τῇ Κυβερνήσει εἴτε ἐν τῇ Κοινοβουλευτικῇ ἢ τῇ ἐκτὸς τῶν τοιχῶν τοῦ Κοινοβουλίου Ἀντιπολιτεύσει.

Εἰς ἀληθῶς δημοκρατικὸν σύστημα διακυβερνήσεως τοῦ Λαοῦ, ὅπου ἡ **ἀτομικὴ ἐλευθερία** ἀποτελεῖ μὲν τὴν **βάσιν ὅλων τῶν θεσμῶν** ἀλλ' οἱ θεσμοὶ ἀποτελοῦν ἐν τῷ συνόλῳ των ἰσορροπημένον και ἁρμονικὸν ὁργανισμόν (Πολιτείαν κατ' Ἀριστοτέλην), ἡ δύναμις τῆς πλειοψηφίας, **ἰσοσταθμίζεται** διὰ τῆς ἀντιστάσεως και τοῦ αὐστηροῦ ἐλέγχου τῆς μειοψηφίας, και διὰ τῆς συνεργασίας τῶν διακεκριμένων ἐξουσιῶν αἱ ὁποῖαι ἀλληλοελέγχονται. Ἀλληλοσυμπληροῦνται και ἀλληλοπεριορίζονται. Οὕτω ὅλοι οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες, κυβερνῶντες και μὴ,

καὶ ὅλοι αἱ ἐξουσίαι τῆς πολιτείας συμβάλλουν ἐκάστη κατὰ τὰς ἀρμοδιότητάς των εἰς τὴν ζωὴν τῆς χώρας.

Οἱ πολιτικοὶ ὅμως ἄνδρες εἶναι περιβεβλημένοι ὡς ἐκ τῆς ἀποστολῆς των μὲ ἐξουσίας πολὺ ἀνωτέρας. Εἴτε κυβερνῶσιν εἴτε ὄχι λαμβάνουσι πραγματικὸν μέρος εἰς τὴν ἀνωτέραν **διακυβέρνησιν** τοῦ τόπου, ὡς φορεῖς τῆς Λαϊκῆς Κυριαρχίας.

Ἡ Λαϊκὴ Κυριαρχία ἐκδηλουμένη διὰ τῆς ἐν τῷ συνόλῳ δράσεως τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν πάσης χώρας, δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰ ἐντὸς τῶν τοιχῶν τοῦ Κοινοβουλίου προστριβόμενα ἐλάσματα, οὔτε ἀσκησιν ἐξουσίας ἀποτελεῖ μόνον ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν κρατικῶν ὑποθέσεων (Κυβέρνησιν - Διοίκησιν). Τοὺς λαοὺς κυβερνᾷ πρὸ παντὸς τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τὸ παράδειγμα. Καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐννοίαν οἱ ἡγήτορες εἶναι πρὸ παντὸς ἄλλου ἐκπαιδεύται καὶ ὁδηγοὶ τῶν λαϊκῶν μαζῶν.

Οἱ πολιτικοί, καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν ἐκλεκτοί, ἰσχυροί, ἀνώτεροι καὶ ἀσπῆλοι ἄνδρες, οἱ ὅποιοι θέτοντες τὸν ἑαυτὸν των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐνὸς ἰδανικοῦ, ὑποβοηθοῦν τὰς μάζας νὰ λάβουν συναίσθησιν τῆς καταστάσεώς των καὶ τῆς δυνάμεώς των, νὰ συνέλθουν καὶ νὰ σταματήσουν τὴν πτῶσιν των, ἢ ἐξαναγκάζουν τὰς Κυβερνήσεις νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς ἀπατηλὰς ψευδαισθήσεις ποὺ δημιουργεῖ ἡ ἀσκησις τῆς ἐξουσίας καὶ νὰ προσγιωθοῦν εἰς τὴν πραγματικότητα, **αὐτοὶ Κυβερνοῦν οὐσιαστικῶς.**

Ὅταν πνέουν σφοδροὶ ἄνεμοι καὶ αἱ ἰδέαι ἢ αἱ ἠθικαὶ ἀξίαι κινδυνεύουν νὰ καταποντισθοῦν, κατὰ τὰς κρίσιμους περιόδους ποὺ θριαμβεῖ ἡ ἱταμότης, οἱ **πολιτικοὶ ἄνδρες** οἱ ἀξιοὶ τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς των μὲ ὅσα καὶ ἐὰν ὑφίστανται κτυπήματα εἰς τὴν προσπάθειάν των, ὑποχρεοῦνται νὰ ἀγωνισθοῦν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν διὰ νὰ διαφυλάξουν τὴν ἠθικὴν περιουσίαν τῆς κοινωνίας καὶ νὰ σώσουν τὸ κληδονιζόμενον σκάφος τῆς πολιτείας.

Ἡ ἠθικὴ περιουσία τῆς Κοινωνίας, τὴν ὁποῖαν συνιστοῦν αἱ ἠθικαὶ παραδόσεις ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ἀποχωρισθῇ χωρὶς νὰ παύσῃ νὰ ὑπάρχῃ καὶ ὁ ἴδιος, ἐκφράζει τὴν σύνθεσιν τοῦ ὅλου παρελθόντος, τὴν κληρονομίαν ἀπάντων τῶν προγόνων, τὰ κίνητρα τῆς διαγωγῆς του, τουτέστι τὴν ψυχὴν τοῦ Λαοῦ.

Ὅταν ἡ ψυχὴ τοῦ Λαοῦ προσβάλλεται ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἐξουσίας, εἴτε ὑπὸ δυνάστου εἴτε ὑπὸ καταχραστοῦ τῆς λαϊκῆς ἐμπιστοσύνης, οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες οἱ ἀξιοὶ τῆς ἀποστολῆς των ὀφείλουν νὰ διαφωτίσουν τὴν κοινὴν γνώμην καὶ νὰ **ἀποξενοώσουν ἀπ' αὐτὴν τοὺς βεβήλους**, οἵτινες ὑπὸ τὴν μάσκαν τῆς ἀγνότητος τῶν προθέσεων τοιαύτην ἀσκοῦν πολιτικὴν.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ

Οἱ ἄνθρωποι τῆς γεννεᾶς μας παρέστημεν μάρτυρες δράσαι καὶ θύματα ἀγῶνων πολεμικῶν, πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν οἱ ὅποιοι διεξήχθησαν καὶ διεξάγονται μὲ ἀγριότητα καὶ μέσα τὰ ὁποῖα διὰ πρώτην φορὰν ἐγκαινιάσθησαν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους. Ὁλόκληρος ἡ ἀπὸ τοῦ 1915 ἐποχὴ καλύπτεται ἀπὸ αὐτοὺς.

Καὶ σήμερον πάλιν, σκοτεινοὶ μηχανορραφοὶ ἐπωφελοῦμενοι τῆς τετραγαμέ-

νης ἐκ των πολέμων ψυχολογικῆς καταστάσεως τοῦ Λαοῦ, καὶ **τῆς ἀπαιτήσεως πρὸς μεταβολήν**, ἐκμεταλλευόμενοι τὴν δοτὴν αἴγλην ἐνὸς ὀνόματος, ἐδημιούργησαν τὰς προϋποθέσεις αἱ ὁποῖαι τοὺς ἔφερον εἰς τὴν ἐξουσίαν.

Αἱ ἴδιαι λαϊκαὶ μάζαι, αἱ ταλαντευθεῖσαι ἐκ τῆς πολιτικῆς ἀναρχίας εὐερέθιστοι καὶ εὐμετάβολοι ὡς εἶναι, ἀπαγορευμέναι δὲ ἐκ τοῦ προσφάτου παρελθόντος, κατέληξαν νὰ ἐγκαθιδρύσουν ἓνα **ἄκρατον Κοινοβουλευτικὸν Καίσαρισμόν**, ὁ ὁποῖος ὡς ὅλοι οἱ τοιούτου εἶδους καίσαριςμοί, τείνει νὰ μεταβάλλῃ ἄρδην τὰς πολιτικὰς συνηθείας τοῦ τόπου τούτου.

Εἰς μάτην ἐπικαλοῦνται οἱ παλαιότεροι τὰς πολιτικὰς παραδόσεις, τὰς μορφὰς καὶ τοὺς τρόπους τῆς πολιτικῆς ζωῆς, ὡς καὶ τὰς ἠθικὰς ἐκείνας ἀρχὰς αἱ ὁποῖαι εἶχον διαμορφώσει τὴν παλαιότεραν πολιτικὴν τοῦ τόπου φυσιογνωμίαν. Κάτι τὸ σημαντικὸν ἥλλαξε εἰς τὸν τόπον οὗτον. Παρὰ τὰς μορφὰς μᾶς ἐξεζητημένης εὐπρεπείας, παρὰ τὰ διαρκῶς ἐξαγγελλόμενα μέτρα πρὸς ἀναστήλωσιν τῆς πίστεως, τῆς ἀσφαλείας, τοῦ νόμου, τῆς ἀρετῆς, ἐμφανὲς εἶναι μία συνολικὴ κατάρπτωσις τῆς στάθμης τῆς πολιτικῆς μας ζωῆς.

Ὁ κλονισμὸς ὅμως τῶν ἠθικῶν διδαγμάτων καὶ παραδόσεων τοῦ Λαοῦ μας κατὰ τῶν ὁποίων βάλλει καὶ ὁ Κομμουνισμός, διὰ τῆς παραλλήλως ἐπιχειρουμένης οἰκονομικῆς ὑποδουλώσεως τοῦ τύπου, δὲν δύναται νὰ ὁδηγήσῃ ἄλλοῦ παρὰ εἰς τὴν διαστροφὴν τῆς Ψυχῆς τοῦ Λαοῦ.

Τοῦτο δὲ καὶ ἐπισημαίνουμεν, ὡς συνέπειαν τῆς ἐπὶ μακρόν ἀσκήσεως τῆς Κυβερνητικῆς ἐξουσίας ὑπὸ τῶν Κυβερνώντων, καθ' ὃν τρόπον ἀσκεῖται, καὶ τῆς ἐλλείψεως οὐσιαστικῆς ἀντιδράσεως ἐκ μέρους ὧσων **δύνανται νὰ βοηθήσουν τὸν Λαόν**, τοῦ ὁποῖου ἡ **ἀδιαφορία καὶ ἡ ἔλλειψις προσοχῆς** ὁδηγοῦν εἰς **ἀθέλητον συναίνεσιν** εἰς τὸ Status Quo ὡς γράφει ὁ Ἄγγλος Hume κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους καὶ ἐδίδαξε ὁ Πρωταγόρας κατὰ τὸν Πλάτωνα εἰς τὴν Ἀρχαιότητα.

ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Ἐδῶ ἀνακύπτει ἡ ἀποστολὴ καὶ τὸ καθήκον ὅλων τῶν δημοσίων ἀνδρῶν, ἀπὸ τῆς ἀνωτέρας σκοπιᾶς ἀφ' ἧς ἐξετάζομεν ἐδῶ τὴν ἀποστολὴν των.

Οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες ἐσωκοινοβουλευτικοὶ καὶ ἐξωκοινοβουλευτικοὶ ὡς ὁδηγοὶ τοῦ δοκιμαζομένου Λαοῦ, πρὸς τῆς τοιαύτης καταστάσεως πραγμάτων, ἔχουν ὑποχρέωσιν ἐφ' ὅσον συναισθάνονται τὴν ἱερότητα τῆς ἀποστολῆς των νὰ ἀνταχθοῦν εἰς τὴν προσβολὴν τῆς ψυχῆς τοῦ Λαοῦ καὶ νὰ προστατεύσουν τὴν ἠθικότητα, ἥτοι τὸν κληρονομικὸν σεβασμὸν τῶν παραδιδόμενων ἀπὸ γεννεᾶς εἰς γεννεάν ἀγράφων κανόνων πολιτικῆς συμπεριφορᾶς ἐφ' ὃν ἐρείδεται ἡ ὑπαρξίς τῆς κοινωνίας. Ὅφείλουν νὰ ἐμποδίσουν τὴν δημιουργίαν **καταστάσεως καὶ κοινωνικῆς συνειδήσεως προαγουσῶν τὴν πολιτικὴν ἀνηθικότητα ἐκ ψυχολογικοῦ ἐξαναγκασμοῦ τῶν ἀτόμων πρὸς ὠρισμένην διαγωγὴν**, ἣτις ἐπιχειρεῖται ὑπὸ τῶν Κυβερνώντων ἐπ' ὀνόματι δῆθεν τῶν συμφερόντων τοῦ συνόλου ἢ νοῦ Κράτους.

Αἱ Κρατικαὶ ἐξουσίαι δὲν ἐδημιουργήθησαν οὔτε ἔχουν λόγον ὑπάρξεως παρὰ διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν πρὸ οδὸν καὶ εὐτυ-

χίαν τῶν ἀτόμων, καὶ δὲν ὑπάρχουν τὰ ἄτομα διὰ τὴν παντοδυναμίαν τῶν ἔξουσίων τοῦ Κράτος ὡς μέσα διὰ τοὺς οἰουσδήποτε σκοποὺς τῶν Κυβερνώντων.

Αἱ νέαι γεννεαὶ, αἱ ὁποῖαι ἠνδρώθησαν κατὰ τὸ διάστημα τῶν δύο παγκοσμίων πολέμων καὶ τῶν ἀνωμάτων ἐσωτερικῶν πολιτικῶν καταστάσεων ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Στρατιωτικοῦ νόμου, δὲν ἔχουν διαπαιδαγωγηθῇ πολιτικῶς εἰς τὸ καθ' ἑστὼς τῆς ἐλευθερίας.

Ὁφείλομεν νὰ καθοδηγήσωμεν τὸν Λαὸν καὶ νὰ τοῦ ἐμπνεύσωμεν τὸ ἀγωνιστικὸν πνεῦμα, πρὸς διατήρησιν τῆς ἐλευθερίας. του, ὅταν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως προσβιλλεται.

«**Εὐδαιμον τὸ ἐλεύθερον, ἐλεύθερον δὲ τὸ εὖψυχον**» διδάσκει ὁ Θουκυδίδης. Ἀποτελεῖ δὲ διδάγμα πείρας συνεχοῦς ὅτι ἡ ἀνεξέλεγκτος ἐξουσία μολύνει τὸ πνεῦμα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι τὴν διαθέτουν. Ὑπόκεινται πάντοτε οἱ ἀσκοῦντες αὐτὴν εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ ἐπιβάλλουν, καὶ διὰ τῆς βίας ἀκόμη, τὴν περὶ καλοῦ ἀντίληψιν των εἰς τοὺς ἄλλους καὶ τέλος φθάνουν καὶ μέχρι τοῦ σημείου, ὅπως οἱ σήμερον κυβερνῶντες νὰ θέτωσιν ὡς ἀρχὴν ὅτι τὸ καλὸν τοῦ Λαοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς παρμονῆς αὐτῶν εἰς τὴν ἐξουσίαν!!

Ἰδοὺ διὰ τὴν Περικλῆς ἐναντελάμβανε πάντοτε ὅτι, τὸ θάρρος καὶ ὁ δεινότης ἀγῶν εἶναι τὸ μυστικὸν τῆς διατηρήσεως τῆς ἐλευθερίας ἀπὸ τὰς οἰασδήποτε ἀμέσους ἢ ἐμμέσους καταχρήσεις τῶν οἰωνδῆποτε Κυβερνώντων.

Σ

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΣΗΜΑΙΝΟΝΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Τὰ δημοσιεύματα τῶν ἐκ Ρωσσίας ἐπισκέψεων. — Ἀπηγορευμένη ἀντιστροφή. —

Ἡ Handels Tidningen τοῦ Goteborg δημοσιεύει εἰς τὸ φύλλον τῆς 27ης Ἰανουαρίου ἐ.ξ. ἐπιστολὴν τοῦ γνωστοῦ συγγραφέως Beijer ὅστις ἀποδεχθεὶς ῥωσικὴν πρόσκλησιν εἰς Μόσχαν ὑπέστη δριμείας ἐπικρίσεις τῶν συμπατριωτῶν του.

Αἱ παρατηρήσεις τοῦ Σουηδοῦ συγγραφέως, εἶναι ἐνδιαφέρουσαι διότι δίδουν τὴν ἀποψιν μιᾶς ἀληθῶς φωτεινῆς διανοίας ἐπὶ τοῦ γενικωτέρου προβλήματος τῶν σχέσεων Ἀνατολῆς - Δύσεως.

«Μία ἐλευθέρω ἐπαφὴ μετὰ τῆς Δύσεως - γράφει - θὰ ἡδύνατο νὰ ἔχῃ μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς Ρωσσίας. Θὰ ἐπέδρα ἀναμφιβόλως ἐπὶ τῆς νεότητος καὶ θὰ ἔθετε νέα θέματα πρὸς τῆς νεότητος, θέματα ἅτινα θεωροῦνται ὡς περὶ τὰ διὰ τοὺς μεγαλυτέρους. Πρέπει νὰ μὴ λησμονώμεν ὅτι τὰ κομμουνιστικὰ κράτη ἔχουσιν ὑποταγή τὸν δυτικὸν πολιτισμὸν καὶ ἐργάζονται διὰ τὴν δημιουργίαν ἐνός νέου πολιτισμοῦ τὸν ὁποῖον προ-

Ρωσικὴ Γεωργικὴ Παραγωγή

Ἡ Ἐφημερὶς Figaro τῶν Παρισίων δημοσιεύει ἀρθρον κατὰ τὸ ὅποιον βάσει πληροφοριῶν ἐκ τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας, ἡ ῥωσικὴ γεωργικὴ παραγωγή δὲν ἐξελίσσεται μὲ καλὴν ἀπόδοσιν παρὰ τοὺς ἐκείθεν περὶ τοῦ ἀντιθέτου προπαγανδιστικοῦ ἰσχυρισμοῦ.

Εἰκοσι ἐτῶν ἀγροτικὸς κολλεκτιβισμὸς δὲν ἐξησφάλισε τὴν ἀφθονίαν εἰς τοὺς Λαοὺς τῆς Ρωσσίας. Τὰ Κολχόζ δὲν ἐξησφάλισαν καλὴν ὀργάνωσιν τῆς παραγωγῆς.

Διὰ τὴν καλλιέργειαν 2500 ἑκταρίων εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας χρειάζονται 100 ἐργάται. εἰς τὴν Γαλλίαν 300 καὶ εἰς τὴν Ρωσίαν 500, εἰς ἀπόδειξιν ὅτι τὰ Κολχόζ δὲν ἐβελτίωσαν τὴν παραγωγὴν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ρωσίαν.

[Ἡ βραδύτης τῆς κυκλοφορίας τοῦ παρόντος περὶ ἐνδίδεται εἰς διπλοῦν διπλεῖται εἰς ἀνωτέραν βίαν [ἀπεργίαν].

Διευθύνσεις κατὰ νόμον: Ὑπεύθυνος συμφώνως πρὸς τὸ ἀρ. 6 § 1 ν. 1092/1938

Διευθυνσις ΠΑΝΟΥ Ε. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ κατοικία 8808 Ἱπποκράτους 9 τηλ. 23.470 ΑΘΗΝΑΙ

Διευθυντής Τυπογραφεὺς ΔΙΟΝ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ κατοικία Ψαρομίστικου 15 τηλ. 22.082 Ἀθῆναι

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ Ἀρχ. 2 χιλ.

Η ΕΚΔΟΣΙΣ τῶν **"ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΦΥΛΛΩΝ,"** παρακαλεῖ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ λαμβάνουν τὰ τεύχη εἰς τὴν κατοικίαν των διὰ τοῦ ταχυδρομείου, καὶ νὰ ἀποφεύγουν τὸν κόπον νὰ τὰ ἀγοράζουν ἀπὸ τὰ περίπτερα ἢ τὸ Πρακτορεῖον ἐφημερίδων καὶ εἰς οὓς ἐταχυδρομήθησαν ἀπ' ἀρχῆς τὰ τεύχη νὰ ἀποστέλλουν τὰ καθορισθέντα πρὸς μερικὴν κάλυψιν τῶν δαπανῶν ποσά.

ΔΙ' ΕΞΑΜΗΝΟΝ

ΕΤΗΣΙΩΣ

Δραχ. 30 χιλ.

Δραχ. 50 χιλ.

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ

Δραχ. 100 χιλ. (ἐτησίως)

Δραχ. 150 χιλ. (ἐτησίως)

Λήξαντος τοῦ Α' τριμήνου δι' ἀποστολῆς τευχῶν ἐκ σελ. 108 παρακαλοῦνται οἱ λαβόντες τὰ τεύχη ν' ἀποστέλλουν τὴν ἐξάμηνον ἢ ἐτησίαν εἰσφορὰν τοῦ διὰ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολή.

(Ἐκ τῆς Διαχειρίσεως)

Ἡ κατόπιν συνεισφορὰν τῶν μελῶν, εἰς οὓς καὶ τοὺς παρ' αὐτῶν ὑποδεικνυομένους φίλους ἡ ἀποστολή γίνεται δωρεάν, ἐξυπακούει τὴν κατὰ μῆνα καταβολὴν τῶν συνεισφορῶν ἐκδόσεως.

(Ἡ Διαχείρισις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

Ἀπὸ τῆς 1 Μαρτίου ἐ.ἐ. ὁ κ. ΠΑΝ. Ν. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ θὰ δέχεται τοὺς φίλους εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ξενοφώντος 15Α ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ἐκάστην :

ΔΕΥΤΕΡΑΝ

ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ Ὡραν 11 — 1

καὶ ἐπὶ συνεντεύξει κατόπιν τηλεφωνικῆς προσυ-
νεγνωσέως Τηλ. 23-191.

(Ἐκ τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου)